



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Digesti Novi

Bartolus

Lvgdvni, M.D.LXVII.

Damno infecto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96158](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96158)

- 12 Relatio nuncij citantis quem ad domum qualiter fieri debeat.
- 13 Relatio iudicis facta nuncio qd citet personaliter vel ad domum, sufficit idem si committit simpliciter qd citet.
- 14 Relatio nuncij in casu predicto latius scribi debet, et qualiter.
- 15 Statutum si disponat, qd quis citetur personaliter, vel ad domum, intelligitur qd alterum fieri sufficit.
- 16 Procurator quando notorium est quod dominus ipsum dimisit, primo perquirendus est antequam fiat citatio ad domum, alias secus.
- 17 Testes ad eternam rei memoriam si examinantur propter mortem, vel propter absentiam diuturnam, citatio ad domum tunc sufficit, alias non, et quomodo hoc intelligatur, nu. 24.
- 18 Testes quando examinantur ante litem contestatam, ad ordinem causae, puta ad probationem alicuius exceptionis, tunc examini possunt parte absente, idem et in actore volente replicatio, nam probare.
- 19 Partis presentia requiritur, vel qd latitet, quando actor vult producere testes ante litem contestatam super causa principalis, ibi quando examinantur contra latitantem, nu. 20.
- Testes si examinantur post litem contestatam citatio ad domum sufficit, supra, nu. 17.
- 20 Testes ad perpetuam rei memoriam, si examinantur ad effectum alicuius parvi preiudicii, citatio ad domum sufficit, et non requiritur latitatio.
- 21 Testes si examinantur ad perpetuam rei memoriam, ubi paratur plenum preiudicium, regulariter requiritur latitatio, et non sufficit citatio ad domum, fallit in causa celeritatem desiderant, ibi in causa liberali.
- 22 Latitare dicitur ille qui semel fuit in iudicio, et postea semper absens.
- 23 Testes si examinantur in casibus, in quibus perueniri potest ad diffinitivam lite non contestatam, pars debet personaliter citari, vel latitatio requiritur.
- 24 Edictum non habet locum, ubi eius verba adoptari non possunt.
- 25 Statutum, quod de quolibet contractatu, de quo fit instrumentum, solvatur tantus pro libra, non comprehendit contractus, qui continent aliquid inestimabile.
- §. Protorator.** Non fit missio contra absentem, nisi ubi vel procuratoris, vel nullo habitante libellus ipsius domib^{us} applicetur, h. d. **¶** Nota, quod ille, qui non habet certam habitationem, est vagabundus, sic non in hac actione esse libellum dandum. **¶** Reuoco in dubium illud quod dicitur in citatione ad domum, verum ab initio sufficit. **¶** Supra de liberis agnoscendis, l. j. §. j. dicitur indistincte quod sic per l. scire oportet, §. oportet de exco. tu. ubi dicitur, alterutrum ad faciem vel ad domum, ergo sufficit alterum. **¶** Si heredi plures, de condi. insti. l. hic veroidem Dynus dicit, quod ita deum sufficit citatio ad domum si non potest haberi copia persone, **¶** Et hic, d. l. j. de liberis agnoscendis, §. j. quod vi aut cl. l. aut qui aliter, §. si forte. Et hanc tenet An. extra de eo qui mittitur in possessionem causa rei seruandae, cap. fina. **¶** Idem tenet Richardus ad alium, quod j. primo persone deinde domi. Et hoc tenet glo. not. in cap. causaz que, extra de dolo et contr. **¶** Ad legem scire oportet, §. oportet, respondetur quod illa alternativa est ordinis, quod primo ad faciem, secundo ad domum si personaliter reperiri non potest. **¶** Sed quero, an est necesse quod non possit reperiri? **¶** Dicitur quod sufficit non reperiri in iudicio, sed in auth. de exhib. reus, §. si vero etiam citandam, videtur quod requiritur quod non reperiat in ciuitate. Et hoc dicitur tenere Innocentius in dicto c. si. **¶** Tu dicis quidem est prima citatio, quia reus in hac causa nunquam fuit in iudicio, cum si quidem est causa que celeritatem desideret, ut causa damni infecti, vt §. l. j. vel alie que ponuntur infra de appellat. reci. l. final. tunc sufficit quod non reperiat in iudicio, ut citari possit ad domum, ut hic in veris. abesse. In alijs vero casibus requiritur quod ablit a ciuitate, ut dicto §. si vero etiam quidam, in auth. de exhib. et in dicto capitulo si, cum ibi not. C. de annali exceptione, l. vt perfectus. **¶** Si vero ab initio fuit in iudicio, tunc semper sufficit abesse a iudicio, ut sic valet citatio ad domum, supra, de iud. l. et post edictum, in prin. et ibi not. C. quomodo et quando iudex, auth. qui semel, l. ab eo, eodem tit. et ibi not. in gl. l. j. §. item cum ex edicto, que sen, sine appella. reci. Et ideo dico, quod tex. in d. §. si vero, in auth. de exhib. intro. re. non ponit ordinem necessitatis, sed magis euralitatis. Sed qualiter apparebit, quod iste non reperiebatur? **¶** Respondetur in casibus ubi sufficit abesse a iudicio satis constat, eo quod iudex mandauit ipsum citari. Nam cum talis absentia possit subici oculis iudicis, ex ea causa videtur facta commissio citationis, argumento, eius quod not. supra de excepti.

rei iudi. l. si quis ad exhibendum, facit §. final. regul. l. si irritatio ne, §. final. Si vero requiritur absentia a ciuitate, tunc credo quod debet fieri inquisitio, et discusso, an possit tibi reperiri: si non reperiat, citatur ad domum, ut dicto §. si vero etiam quidam, in auth. de exhib. et in ro. re. et §. de legatis g. l. cam qui dam, §. final. c. l. sequen. Ad similitudinem discussionis que fit de rebus, idem dico in simili, de duobus reus, l. iij. §. final. penul. quest. **¶** Erit ergo forma commissionis ista. Talis tu d. com misit tali nuntio ut vadat, et diligenter perquirat per ciuitatem, et si eum reperit, precipiat quod tali die veniat, et si eum non inuenit, erit citet ad domum sue habitationis, deum nuntius referat se sic fecisse, et sufficit. Sed videtur, quod requiratur quod iudex inquirat si abest, et ubi sit, tunc det dilationem secundum distantiam loci absentie, vt d. §. si vero etiam quidam. **¶** Respondetur, bene faceret iudex hoc faciendum, tamen si non facit proculius, propter hoc non redditur nullus, quia dicitur §. non ponit ordinem necessitatis, vt dixi. **¶** Preterea illa inquisitio ibi fit sola, ut sciat iudex quantam dilationem det, et quantum est in eius arbitrio, ut ibi not. Si ergo vult det dilationem suo arbitrio, etiam hoc non cogito potest. **¶** Statet tamen qd det dilationem nimis breuem, b tenetur parti quaz letit, et de iure l. ano. potest appellare, vt extra de dilationi, ca. j. Et sic patet quod processus non est nullus.

8 **¶** Item quero, ter. dicit quod debet citari ad domum, ubi degit an sufficit citari ad stationem ubi consuevit stare ad arte exercendam. **¶** Respondetur, sed debet citari ad domum ubi familiariter moratur, l. j. §. j. de lib. ag. licet sit arg. contra, §. de inuol. litem apud Labonem, §. conuictam, sed ibi solua. **¶** Sed quid si maior parte anni habitauit in una domo, nunc non habitat, ut faciunt quies qui tribus mensibus in estate habitant in comitatu, an sufficit ibi citari, ubi maior parte anni consuevit habitare? **¶** Et videtur quod sic, vt §. de verborum significatione, l. maior. **¶** Sed tenet Joannes Andr. de electionib. cap. causam, in l. lemen. Sed puto quod ibi debet citari, ubi degit tempore citationis, vt hic dicitur, sed quantum ad intimationem, de qua loquitur ca. causam, dico Joann. Andr. bene dicere, quia text. ibi dicit, ubi morari communiter consuevit, et sic est in preterito, hic dicit, degit, et sic in presenti. **¶** Ergo non est questio quid si in duabus domibus equaliter habitat, dicitur in iudicio tempus citationis, §. quantum ad illam materiam dicitur in d. cap. not. **¶** Quid si non habet habitationem propriam ubi citabitur, text. hoc dicit quod ad predium. **¶** Dicitur est questio de aliquo, seu p. aliqua re immobili, tunc debet fieri citatio ad ipsius locum, legendo ibi citationem, vel ibi assignando, ut hic innuit tex. g. l. si vero esset contentio de pecunia, vel alio debito, tunc debet citari in illo loco, vel hospitio ubi plus conuersari consuevit, l. iij. ibi not. C. ubi de crimi. agi oportet, hoc ultimum no. per Innocentium, de electi. cap. quia propter, in glo. super ver. illud autem penitus, l. hoc.

11 autem non posset facere nuntius ex vigore commissionis facite eo modo quo scriptum est. **¶** Addeatur ergo in commissione, vel si habitationem cum habere non reperit, citet ad locum.

12 ubi conuersari, et hospitari consuevit. **¶** Sed quid debet nuntius referre? **¶** Respondetur se fecisse secundum formam commissionis, scilicet se disquisisse, et se citasse ad domum sue habitationis, que verba intelliguntur de presenti, l. i. ita, de auro et argento lega. **¶** Secus si diceret simpliciter se citasse ad domum, et tunc citatio non teneret. **¶** Sed quid si iudex commisit sic: **¶** Et tes personaliter vel ad domum? **¶** Respondetur, sufficit. **¶** Intelligitur enim ad domum si personaliter non inueniretur, ut supra dixi. **¶** Respondetur ad d. l. scite oportet, §. oportet, intelligitur ad domum sue habitationis. **¶** Item si committeretur simpliciter quod citet, quia debent ista verba intelligi civiliter, et secundum iuris formam, supra de vfor. l. si stipulatus, et de liberis et posth. l. Gallus, §. quidam recte, et quod ibi not. de legatis primo, l. i.

14 si legati serui nomine, cum similibus. **¶** Tamen istos casus relationi debet scribi magis lata, ita quod in ea omnia predicta includerentur, alias non sufficeret. **¶** Licet enim pro verbis iudicis presumatur, quatenus natura verborum est apta comprehendere, tamen non sic in verbis nuncij, sicut dicimus in teste, c. de vforis, l. j. de verborum obligationibus, lege, sciendum, ubi de hoc. **¶** Quero, quid si statutum f. dicat, quod citetur qd personaliter vel ad domum, et tunc intelligerem simpliciter, quod alterus fieri sufficiat, nulla habita distinctione per sona reperiat, vel no. ut licet iuri communi aliquid addat, quia alias nihil operaretur, arg. eius que not. de rei vendicatione, l. non solus, et de legatis tertio, l. iij. §. si rem, facit de legatis primo, l. i. quando.

16 **¶** Quero, an debeat fieri discussio, an reperiat, percurator an non. **¶** Et videtur quod sic, sicut de ipso principat, vt l. j. §. primo, de liberis agnoscendis, prout ibi loquitur de patre, ut dicto capitulo, causam, de dolo et contumacia, et ibi glo. extra de electi. capi. causam, in l. lemen. **¶** In contrarium videtur casus hic, ubi,

prius ad domum quam procurator? infra, quod vi aut clam, laus qui alter. s. si forte. ubi prius denunciatur amicis, quam procuratori. Dic, aut constat, vel notorium est quod dominus dimisit procuratorem, vel aliam administrationem legitimam, et tunc ille prius dequiri quam ad domum citari: d. l. j. §. de liberis agnoscendis. Et sic intelligo dictum capitulum, cum. x. hic, aut non erat notoria, tunc secus, g. vt hic, cum similibus. ¶ Dyn. inducit istam legem ad questionem testium examinandorum ad eternam rei memoriam, vt in auth. sed si quis. C. de testib. et de usur. pupil. l. ult. et in lege Aquilia si delectum. s. ad l. Aquilia. an sufficiat domi fieri citationem: Et Dynus dicit, quod non allegat in corpore, de testibus, s. pe. ibi si vero noluerit advenire, et c. Si vero loquimur de examinatione que fit post litem contestatam, et sufficit, quia imputari sibi debet, cum aliquando fuit in iudicio, si modo non est: hec verba ponit Dynus, de verbo ad verbum, in auth. et si quis. C. de testibus. Joannes And. disputavit istam questionem, et cum ponit in cap. presumitur, de regulis iuris, lib. vi. in mercurialibus suis, et in primo mebro quādo ante litem contestatam, est text. contra dictum Dyn. in cap. quoniam, extra, vt lite non contestata. Et breuiter finit dominus Jo. And. quandoque fit examinatio testium ad eternam rei memoriam, in casu, in quo non est periculum mortis, vel absentie diuturnae testium, vt quando examinatur ex parte rei ad exceptionem, tunc dicit verum Dyn. in d. auth. de testibus, s. pe. Quandoque fit examinatio ad eternam rei memoriam propter mortem, vel propter absentiam diuturnam, et tunc sufficit fieri domi: vt ca. quoniam, extra, vt lite non contestata. Et si hoc non diceret, textus ostendit ad oculum, q. si expectaretur quod perueniret in notitiam partis, interim testes morerentur, quod esset absolum. Quandoque fit examinatio ante litem contestatam ad ordinem causae: vt puta, ad alicuius exceptionis probationem, et tunc possunt examinari testes absente parte, arg. in auth. qui semel. C. quomodo et quando iudex. et d. cap. causam, et l. propter autem. §. si autem reus, C. de iudic. Et idē dico in actore replicāte, volente replicationem probare, si vero actor vult producere testes super causa principali, tunc requiritur quod pars presens sit, vel latet, vt d. cap. quoniam, vers. potro, extra, vt lite non contestata. Si vero examinatur post litem contestata, et tunc tene quod tenet Dynus, ista verba sunt sua in effectu, licet feriem verborum mutauerim, sed videtur quod non bene dicat quando dicit, quod actor volens producere super causa principali, quod tunc requiritur vera contumacia, non dicit verum, per l. cum vero. §. si uentus, et de fideicom. lib. consuet. l. ne que infantes, eod. tit. ubi contra heredem latitatem, vel non latitatem, sed absente ex iusta causa, proceditur, et causa cognita decretum libertatis interponitur. Et ex eo quod dicit, causa cognita, apparet quod testes examinatur etiam contra non latitantem. Idem probatur in materia nostra, ubi secundum decretum interponitur causa cognita supra proximi, et debet constare de debito: vt lege fin. C. de bonis auctoritate iudic. possiden. Sed constat, quod secundum decretum in hac materia potest interponi contra non latitantem, et eo, si finita, s. si forte. Ergo satis concluditur, quod testes examinatur contra non latitantem. ¶ Quid dicemus? Veritas est ista. Quaedam sunt, ex quibus absenti paratur paruum preiudicium, vt primum decretum, et in istis non requiritur latitatio, et sufficit citatio ad domum, vt hic, cum similibus. Et ita dico in proposito, si testes ad eternam rei memoriam examinarentur ad effectum alicuius causae parui preiudicii, vt ad excludendum, vel ad inducendam actionem, ad exhibendum, tunc non requiritur latitatio eadem ratione, facit supra ad exhibendum, l. thesaurus. Idem in similibus. ¶ Quaedam sunt in quibus paratur plenum preiudicium, vt secundum decretum, et tunc requiritur latitatio regulariter, l. §. ultimus, in prin. et §. quid sit autem latitare, et §. quod si aduersus, et quib. ex causis in pos. ca. §. alit in causa que celeritatem desiderat, vt j. e. d. l. si finita, s. si forte. Et in causa liberali: vt in dicta l. neq. infantes, infra, de fideicom. lib. liber. Dico in proposito, testes si examinantur ad eternam rei memoriam, ad aliquam finem pleni preiudicii, tunc requiritur latitatio. Ita loquitur text. in d. auth. de testibus, §. pen. et cap. quoniam frequenter, §. potro, extra, vt lite non contest. et ideo tunc non sufficeret citatio ad domum, ita intelligo dictum Dyn. nisi aliquid interueniret per quod presumeretur latitatio, d. l. §. ultimus, §. quid sit, in gloss. super verbo animus, que incip. nam et voluntas. Unde non aduerto hic, an fuerit citatus, vel non personaliter, sed hoc, an latet vel non. ¶ Et dico quod ille, qui semel fuit in iudicio, postea absens, semper presumitur latitare, vt not. in dicto §. quod si aduersus, et per Dynum in cap. pro possessore, de regulis iuris, lib. i. vj. circa prin. ideo tunc potest procedi ad testium examinationem, licet non citetur personaliter, et lio non sit contestata: vt in auth.

qui semel. C. quomodo et quando iud. de dolo et contumacia, c. causam. Et illa est ratio, quod post lit. contestata, non requiritur quod citetur personaliter ad domum, vt dicit Dyn. Sed si testes petuntur examinari in casibus exceptuatis, ubi non requiritur latitatio, vt hic, tunc sufficeret citatio ad domum sine latitacione. Et ideo quando timetur de morte testium, vel absentia diuturna, q. illa causa celeritatem desiderat ne pereat copia probationis, non requiritur latitatio: d. c. quoniam, in prin. extra, vt lit. et no. contest. Idem in causa liberali, et similibus, et de dicom. casibus in quibus potest perueniri ad diffinitivam lite non contestata, q. tunc requiritur quod pars citetur personaliter, vel q. latet, si est casus in quo tractatur de pleno preiudicio, nisi sit de casibus exceptuatis predictis. Et sic intelligo quod no. in d. c. fin. de eo qui mitt. in pos. causa rei ser. quod tene menti. l. h. et Alteri. 248. hic, in gl. ille vagabundus est qui non habet domicilium, nos habemus gl. in leas qui, §. et illis, in verb. domicilium, j. ad munie, ubi d. q. ille qui non habet vllum domicilium, sed secundum illas gl. requiritur, q. ciuitas ipsa esset capta, vel esset destructa, quia alias haberet domicilium. Sed credo gl. bene dicere, quia vagabundus est, qui per mundum vagatur. Et ita videt sententia in d. c. fin. de eo qui mitt. in pos. causa rei ser. in vlt. gl. hoc sentit gl. nostra hic, et in l. beres absens, §. antepen. de iudi. Et de isto vagabundo tangit gl. in l. j. et h. C. ubi de cri. agi oportet, et Spe. in ti. de compe. in adi. §. j. veris. sed quid si debitor vaga 25. tur, et ver. sep. Ultimo no. hoc veris. toties, quod edictum non habet locum, ubi verba eius non possunt adaptari, nam quod dicit de denunciatione, non habet locum, ubi non est cit. denuncie 26. tur. Et hoc dicebamus pridie de facto, dicitur statum ibi in ciuitatis, quod de quolibet contractu de quo fieret institutio, tum, soluantur pro gabella sex denarij pro libra, quod istud statum non habet locum in contractibus, qui sunt super re inestimabili, vel non continente aliquod intercessibile per li biam, vt hic, et de administrat. tuto. l. ita autem, in prin.

ADDITIONES.

- a Copia persone. Adde gl. in c. quoniam frequenter, s. si ante, vt lit. non contest. Spe. in tit. de acto, §. j. veris. sed nunquid sufficit cit. Bar. in l. j. de li. ag. et in l. cum quida de leg. 6. §. de anc. in cle. causam, de cle. ubi omnia sequitur dicta Bar. hic et de but. in c. causam, de do. et contu. Bal. in l. ad eo. et in l. ea que. C. quomodo et quando iudex in c. j. de mi. va. qui contu. Alex. in adde Bal. con. xvi. l. i. in c. citatio ad domum et c. cccc. x. lib. j. Rom. plene consil. cccc. lxx. ubi dicit q. non solum in ciuitate, sed in comitatibus perquiri d. §. 2. appellacione vbi in materia indifferenti comprehenditur comitatus, l. i. cum viderem de offi. pte. vbiis. Item dicit q. necesse sit constare in investigationem pccis. se, ad hoc vt citatio possit fieri ad domum, quia illa est solentia extrinseca, que non presumitur nisi probetur. l. i. c. de ver. obli. de quo etiam per Abb. con. l. xxi. et consil. xxi. et ibi an si confit notio in aliquem non habitare in loco sine habitatione, an valeat ista citatio. Et de ista materia vide etiam per Angel. consil. ccc. j. et per do. Card. consil. cxi. q.
- b Appellare. Adde q. hoc rei ba formalia huius ver. refert et sequitur Roma. consil. cccc. xvi. q.
- c Ad stationem. Adde Ant. de but. i. d. c. cam. de do. et contu. Et de deizatione non poterit quis citare ad hospitium q. familiariter non habitat, si ibi personaliter non inueniatur, q. locus hospitij non est locus ubi degit. l. j. §. habitare. de his qui dic. vel citu.
- d Tempore citationis. Adde Spe. in tit. de compe. in s. j. ver. sed nunquid. Bal. in l. §. de iurisd. om. iud.
- e Habitationem propriam. Adde Spec. vbi §. proxi. Ang. in l. j. de anno. excep.
- f Quera quid sit statutum. Adde post Alex. qui tandem transit cum Bar. et Abb. con. xli. ubi dicit verba Bar. hic notanda.
- g Et tunc secus. Adde Imol. hic qui d. q. gl. in d. c. causam, tenet q. non debet fieri citatio ad domum, nisi quando non pot. inueniri personaliter principalis, nec eius procurator, et pro illa gloss. alle. que no. in c. fin. de eo qui mitt. in pos. et in l. meminerim, et ibi no. Bar. C. vii. v. Idco dicit q. tutius est anteq. fiat citatio ad domum, q. fiat discussio in locis publicis, et apud personas notas ipsi principalis, puta apud cognatos, vel amicos, an prin. cipales dimiserit procuratorem. Et idē tenet Imo. in c. causam, de do. et contu. et in c. fin. §. si plures, j. c. Et responde vltra Imol. q. iste text. non obstat, q. loquitur in casu desideranti, bus celeritatem, que cause in hac materia citationis differunt ab alijs, vt probatur per Bar. circa prin.
- h Tene menti. Adde quod Alex. dicit, quod communis opinio se habet cum Bartol. et quod eam sequitur Imo. et Lanoni. in ca. si. de eo qui mitt. in pos. Bal. in l. j. et lignozare, de resti. mi. et in l. cum proponas, de bon. auau. pos. Ang. in l. i. de an. excep. Ant.

Clacionem. Ad de f3 An. in d. leuenit. s. eo. tñ qđ poterit agi
p dñm dñs ruinoso. vel vt rudera tollat. vel illa rudera p dereli
cto habeat. p2o qno f3 Im. in si. facit text. in l. 3. nian. s. si q
colludente. de act. emp. r. in li. in debitu. in prin. r. er. rat. hab. r
hoc tenet Pau. de d. a. b. i. c. r. Ale. qui dñt hoc m. suppledo. Bar.

LEX IX.

- De amplius §. De his au**
sem Exportata in fundum alienum ex vi Rumi

§. Telsus quoque. Hic s. est difficultis, & di-
uiditur in duas partes. Primo qualiter debeat cauti de re cuius vsus fructus est alteri.
ruius. Secundo, qualiter provideat contra contumaciam. Secun-
da, ibi, ad fin in possessione. Hic secunda diuidit in duas. Primo,
quādo nullus ē fructuariorum impetrat fin decreti. Secundo, quā-
do ppter contumaciā fructuariorum transit ad dominū & facit sibi ca-
ueri, & querit qualiter dños fructuariorum succurrat, ibi idē ait. Hic
addet texti ibi prohibet, subaudi qd contumacia decreto tertium
interpolito. Trāsumus ad legē seq. & ibi declarabimus materiā.

LEX X.

- 1 ¶ Dominus et fructuarius domus si interpellantur, p. cau-
tione domus de damno infecto, quis teneatur cauere, et quan-
do fructuarius solus, et quando dominus, et si non cauerit, quid
agendum.
- 2 ¶ Summa interponendi secundum decretum contra fructuarios.
- 3 Dominus potest prohibere auctoritate propria fructuario uti
fructui non vult rescire domum, vel iudicis officio cum com-
plicitate rescindendum.
- 4 Dominus qualiter priuabit fructuarium cum ad eum deueni-
tur ob fructuarius contumaciam.
- 5 Petitio vssu fructus quando denegatur per dominum fructus
re effectualiter, et irrevocabiliter, qualiter fiat.
- 6 Quis dominus trasferat ad fructuarium interponendo primum

ADDITIONES

- LEX XL.

LEX II.

LEX III

contra eum e

« sacra i de

recipitur. Et te

in legi Florilio

Qued ibi in ill

reðbet sein

10

ff. Nouum. Bartolus ad lib. xxxix. Digestorum.

ei q. ex quo potuit prohibere illum edificare, et consequenter potuit euitare periculum ruine, videtur q. sibi imputet, q. sibi non prouidit, per hunc tex. qui simpliciter loquitur.

¶ Et viciosum. Adde q. Jmol. contra. Et idem videtur tenere Alex. q. ex quo potuit prohibere edificari, et vitare periculum ruine, est sibi imputandum, per istum tex. Ad s. si quis nouum opus respondeat ut hic per eos.

¶ Lex semper loquitur.

¶ Et superficiarius. No. q. dicit, hodie constat, nam lex semper loquitur, ut C. de heret. l. Arriani. ibi semper pro viridi obseruantia, et. Et sic quicunq. ista lex legitur, de illo hodie intelligitur. Dicam j. de mu. et ho. l. y. gradatum, s. sed et si, ver. s. et q. bona. l. pp. s. e. l. q. d. de credito in fin. Sol. ista est opt. ad ar. ibi rep. obata. Alij dicunt, q. hic de rigore, ibi de equitate. Alia est, aut bone fidei possessor petit cauere a dno, aut ab extraneo, et. Et probatur per l. p. et s. de publician. Jac. de Are. tititur reprehendere ista gl. q. Publiciana intentatur p. eadem domo, hic p. alia. Sed certe imo p. eadem re agitur, hoc est, pro damno q. d. in eo timetur pro alia re veri domini. Ad hoc op. q. celeritatem id edictum desiderat, ideo non pot. referri questio dñi, argu. l. q. abidem. s. ad eph. Sed credo, si h. alioz eu. indagine questio dñi, q. tunc sub exceptione hac, si est dñs alias non satisfidabitur, arg. l. qui vias, j. eo. l. p. etor. in princ. s. eo. Quod intellige si emptor missus in possessionem, ut no. in d. l. quid de creditore.

¶ Remedium extraordinarium non tollitur per aliud extraordinarium.

¶ Remedium extraordinarium non concurrat cum ordinario, quando per ordinarium est mihi satis consultum.

¶ Si quis nouum opus. tollitur per aliud auxilium extraordinarium, vel etiam ordinarium, quod competit ad diuersa. h. d. l. pp. s. e. l. s. de illo. Sol. t. hic sunt duo extraordinaria, et vnu non tollitur per aliud, l. quemadmodum, s. magistratus, s. ad leg. Aui. p. eterea, licet essent ambo ordinaria, tñ cōpetunt ad diuersa. Et hoc voluit dicere Jmol. p. alia verba. Utraq. sol. vera est. l. pp. de d. s. de illo. q. nō concurrat illud cu ordinario, sed hic in tex. ponitur de confessoria, que est ordinaria, ergo et. Sol. Aut tper ordinarium est mihi satis consultum, et tunc non cōcurrit. Aut nō pot. esse mihi satis consultum, et tunc cōcurrit. Et ista sol. ponitur hic in tex. multu notabiliter, si bene aduertatur. Sed opp. nonne confessoria cōpetit ad interesse l. loci corpus, s. in cōfessoria, s. si ser. ven. et inter dictum, quod vi aut clā. ad interesse, ergo et. Sol. cōfessoria daf ad interesse extrinsecum, scilicet seruitutis, hec vero ad interesse extrinsecum, et ideo agitur isto remedio, h. d. Jacob. de Are. et Aldra. Distingue plene, ut in l. in prouinciali, s. j. s. tit. i.

¶ Cautionem si petis a me de non offendendo, et ego a te, et tu illam mihi nō prestas, ego nō teneo tibi nisi ex parte mea esset vanus timor, et ex tua iustus.

¶ Si quis quia sibi. missio in possessionem, tanq. si non euentem, hec cautio ipsarum edium nomine non prestatur, h. d. l. pp. s. d. dñi, s. si vicinas. Sol. Aliarū noie pot. postulare cautionem, licet nomine illarū in quas est facta missio nō. Habetis gl. que dicit ex primo et secundo decreto est missus, et facit pro ea iste tex. sed et eam facit l. postq. s. Imperator, in fi. s. vt. l. no. ca. ybi dñz mihi cauere ille, qui est missus in possessione cōtra tuo illarum edium noie, et istud s. rium est in l. j. in fi. glo. super verbo, satisfationes, in fi. C. vii. pos. Et inducit illam p. vna pte ad q. hanc pro alia, et non soluit, Dic. ista cautio damni in facti est quoddam auxilium extraordinarium, ideo nō habet locum ybi aliud ordinariū haberet locum. Vel habuit alia actio nem, sed sui culpa amissit, et tñ hic loquitur, ut s. eo. s. de illo sed in d. l. postq. nō est remedium extraordinariū, sed fit ex rescripto p. principis, vel succedit in locum actionis ex testamento illud officiu iudicis, de quo iudicandū est, put de actione ordinaria, vt vidistis in l. in prouinciali, s. j. s. de ope. no. nū. Vel dic. q. sibi ille q. que facta est missio, non petit sibi cauere. Sed aduersarius non mittitur in possessionem, nisi caueat. Unde ibi sola contumacia non sufficit ad translationem possessionis, sed requiritur, q. actor caueat anteq. mittatur, hic secus. Et hoc facit, si petis a me cautionem de nō offendendo, et ego peto a te, nisi mihi caueas non cauebo tibi, ut hic q. d. est verum, nisi ex vna parte esset iustus timor, ex alia vanus, tunc em non esset cauendum, vt supra si cui plus, quam per leg. s. alcid. l. hec autem in princ.

¶ Testis interrogatus de loco, et tpe, dixit se non recordari, si postea interrogatus dicat de certo loco et tpe, non est falsarius.

¶ Jurare tam de veritate, quam de contumacia, iterum tenetur quis, si causa est mutata.

¶ Jurari de calumnia debet in causa appellationis.

¶ Jurari de calumnia, an debeat super actione cumulata.

¶ Si quis stipulaturus. bi cauere, dñz iterū iurare de calumnia, s. primo iurauerit in alia instātia, q. paret finita, h. d. l. pp. dñz induci ad testes, q. t. interrogati qua die, dixerūt se nō recordari iterū interrogati dixerūt, illud fuisse certo loco, et tpe, non incurrūt falsum, siue ex intervallo in alia instātia, siue incontinenti, anteq. recederēt ab examinatione.

¶ C. pp. de l. nā postea, s. i. s. de iure i. Sol. t. in glo. Dy. dñz, q. nulla differētia est siue iures de veritate, siue de calumnia. Itaq. in vtroq. si cā est mutata, dñz iterū iurare. Et alleg. l. quoties, s. fin. s. de noxa. Et hoc modo dñz intelligi. nā postea, in p. rium alle. Unō gl. dicit, q. dñz iterū iurare iuramēto calumnie, q. eo ipso q. prima instātia est finita, p. sumit mutata cā. Sed in iuramēto veritatis non bñ mutata causa, nisi p. betur, et ideo nō iuratur, l. si a te, in princ. j. de excep. rei iud. l. q. iurasse, s. j. et ibi gl. s. de iur. iur. l. pp. de aut. in isto. C. de iura. calu. l. glo. dicit, q. corrigitur, l. nō dicit bene, q. dñz ad ista, q. dñz ibi loquitur in iuramēto, q. dñz p. stas vniuersaliter, de futuro, hic de iuramento p. stito de p. senti. Vel aliter, s. dñz iterū iuratur, q. instātia est finita, sed si eadē esset instātia, tunc iterū non esset iurandum, nisi aliqd. appareret iudici, q. dñz intentioni animi faceret p. sumere, q. dñz tñ de p. senti iuratur, magis ad probationē, q. ad ordinē iudicij, vt dicā j. p. rior, s. t. Per hoc patet, an in cā appellationis debeat iurari de calumnia. Et gl. dñz per hic, q. dñz no. C. dñz iura. calu. l. j. in princ. in gl. su. p. verbo nouissime, et bene. Et est casus hodie de iura. calu. c. h. lib. vi. Et p. dicta faciūt, t. an sup. actione cumulata sit iterū iurandū de calumnia, de q. C. de iura. calu. l. j. in princ. et de eden. l. edita actio. Et dic vt ibi p. gl. et doc. vltimo, gl. signat p. rior, et non soluit, et incipit, sic ergo, in h. ibi, s. i. p. sona. Sic bene p. sumitur in futurū, et ibi tñ pot. mutari, vt hic, ideo iuratur, maxime cū tale iuramentū modicum ledat partem iurantem.

ADDITIO.

¶ Interrogati. Adde q. hic cōmuniter docet, sequuntur, et Ro. alleg. tex. p. dñz ibi, et Val. in c. j. s. in verbi, non remittit, in tit. quid sit inuesti. Et ita dicit tenere Ang. in l. quidā tabularum, s. de fur. Val. in c. j. s. notandū, de not. seu. et ibi dicit q. testis qui hodie dicit se nō credere, pot. eras dicere se credere, all. Alex. etiam no. per Jac. de Are. in l. j. s. quod obseruari, C. dñz iura. calu. Tū etiam alleg. Ang. consil. c. lxxviii.

¶ Libellus, et litis contestatio, requiritur in hoc indicio.

¶ Juramentum calumnie quod est solennitatis, hodie prestatur per procuratorem habentem speciale mandatum.

¶ Procurator iurat de calumnia in animam domini, et suam.

¶ Procurator si iurat, p. curatorio nomine se animo calumnie nō petere, sufficit.

¶ Mandatum speciale in procuratore iurante de calumnia ideo requiritur, quia alias delinquendo nō obligaret dominum.

¶ Procurator qui iurat de calumnia, debet habere speciale mā. datum, num. 7.

¶ Prestatio iuramenti calumnie inepta, non vitiat processum.

¶ Contuncta persona, iurat de calumnia pro absente.

¶ Item tutor, curator, syndicus monasterij, curator datus bonis et pater.

¶ Procurator generalis sine speciali mandato, quando dominus non potest haberi, iurat de calumnia. Item de veritate, et de asfectione.

¶ Iuramentum calumnie, quod est probationis, procurator prestare potest.

¶ Procurator generalis potest prestare istud iuramentum, p. bationis, et iurat in animam suam, non domini.

¶ Juramentum calumnie est de credulitate, et eius forma.

¶ Procurator si in isto iuramento iurat procuratorio nomine simpliciter se animo calumnie non petere, non sufficit.

¶ Juramentū veritatis, qñ p. stari possit a procuratore generali.

¶ Dñs cogitur iurare, qñ aduersarius nō vult stare dicto procuratorio, potest tamen constituere specialiter procuratorem ad iurandum dicere veritatem in animam ipsius domini.

¶ Procurator etiam specialis non admittitur ad respondendum de veritate in criminalibus.

¶ Testes non possunt iurare et deponere per nuncium, sed debent coram iudice comparere personaliter.

¶ Iurans de veritate intelligitur iurare de vehemēti opinione, non de veritate que sensu percipitur.

¶ Juramentū interpositum super p. cū per procuratorem nō obligat dominū, nisi procurator habet speciale mandātū, vel dominus iurauerit se ratum habiturum, quod per procuratorem fieret.

¶ Juramentum in litem pot. per procuratorem prestari, si vtraq. pars vellet.

s. Si

bet talis pcurator seu nuncius admitti, qz tunc ipse dominus videtur iurare, & dicere p cum tanquam per organum l. qui aut. in fi. c. l. se. s. de cōsti. pec. & est expellum extra de testi. c. plen. tum. lib. vj. & ibi forma talis iuramenti pcuratoris. pcurator puto vera in civilibus. in criminalibus scilicet vbi est aspectu. voce. color. & ex trepidatione index se de informare. vi. de questionibus. l. de minore. s. tormenta. & idē dico in testibus. m. q. debet coram iudice cōparare. nec possent iurare & deponere p nūciū tali mō cōstitutū eadē rōne. s. de testi. l. iij. s. idē dicit. Quid aut qz iurat de veritate nō intelligit de veritate que sensu pcurat. sed de vehemētī opinione. qz scire dicimur qd vehemētī opinamur vt f. ti. l. ij. s. idē. & ab eo. licet aliud sit i. teste. & ibi dicitur facit quod nō. per Jmo. & Jo. an. extra de iura. cal. c. fi. vbi de his aliis quid tangitur. Et idē credō si pcurator iurat super fctū. qz iuramentū nō obligat dominū. nisi ad hoc habuerit speciale mandatū vel nisi dñs iurauerit seratum habitū qd pcuratorē fieret. qz tunc ex tali iuramento obligatur per se pstito. Facit ad hoc l. iij. dicit. c. tibi dno. & quod ibi nō. Sed si pcurator qd aduersarius. fuit cōtentus rēspōsione pcuratoris. & eī iuramento. pcurator nōlet. Dic vt q. ex cau. in pos. ea. l. ij. s. d. fendi. cum ibi nō. Quarto quero de iuramento in litem. an possit pcurator pcuratorē. Dic q pcurator nō cogitur prestare. vt d. l. videamus. de in litem. Sed si vtrq. pars velit. possit arg. c. iij. d. videamus. nō q ligaret dominū. nisi haberet speciale mandatū ad sic iurandum. vt s. dixi. tunc sufficeret per pcuratorem prestari per ea que dicta sunt.

ADDITIONES.

- a. Pom. C. Si alieno. Alleg. hunc tex. Bal. in c. in omni negotio de testi. q. denuncians peccatum alterius. debet iurare de calumnia. vide ibi.
- b. Debet iurare. Pro cōcordia aduerte. q. Jmo. iuror: in suis apof. alleg. Bar. sibi contrariū. nam in l. ij. s. finautem. C. de iura. cal. Bar. voluit q speciale mandatū requiratur in mandato pcuratoris ad iurandū de calumnia. nec sufficeret mādātum speciale. nisi in eo dicat specialiter. & in tali causa dixit ibidem do. Alex. q. Jmum voluit Bar. in hoc s. si alieno. Tu dic. si bene inspicit Bar. nō contradicit. qz hic etiam idē dicit. l. post. ea subijciat quod sit cōmunis obseruātia a qua nō est recedendum. sic se habet quod sufficit si habet speciale mandatū ad iurandū de calumnia. licet nō exprimat causa. quod videt hodie expellum in l. le. nō pōt. de pcur. quasi sentiat q practica sit in contrarium. per d. de. & sic de iure & anon. quod nō est dicere contra ea que dixit in d. s. finautem. licet correctionē practica subijciat per ius Canonicum.
- c. Puto sufficere. Adde q. Jmo. intelligit hoc verum si simpliciter fuit petita. vt d. c. ij. Sed si esset petitum specificē q iuraret in animam domini. & animam suam. tunc secundū ipsum nō videtur sufficere dicta forma que in dubio solum refertur ad animam pcuratoris. nec persona extrinseca debet in dubio sub intelligi arg. l. si ita stipulatus. s. l. h. ylogonus. de verbo. obl. Alexan. tamen dicit q sibi plus placet opi. Bart.
- d. Cōmunis tamen obseruātia. Adde quod Jmo. refert Joā. And. in d. c. fi. de iur. cal. lib. vj. sentire. q. de iure debeat cā spe efficiari. Idē dicit Alex. tenere Jac. bu. qz alias nō potest dici qd legitime prestetur iuramentū calumnie per pcuratores in animā domini. qz nō possit ligari anima domini p iuramentū talis pcuratoris prestitus. per illud mandatū domini. datū ad iurandū de calumnia generaliter in omnibus causis. in quibus dominus iustitia fōet. qz mandatū generale nō trahitur ad illicitum l. ij. s. si pcurator. s. qd quisq. iur. & l. si pcurator. in prin. de cōdi. inde. Et istā opi. dicit secūm Barto. in d. s. finautem. Ant. de But. in cān pertractandis. de iur. cal. & Jo. d. fantu. & Jo. de. l. Semi. in d. c. fi. cum quibus ipse transit Bald. & Panoz. ic. in pertractandis. ext. de iur. cal. C. p. Pau. p. d. Vide Cur. in l. ij. s. si nautem abfuerit. C. de iur. calum. Pandius de Seyll. C. Syndicus monasterij. Quod autem iuramentū talis administratoris confirmet cōtractum. vide Alex. in l. qui Rome. s. fi. de verbo oblig.
- e. Poma. C. Adde rōne. Tenet etiā in isto passū vltra adducta p Alex. hic. contra Bar. Bal. & Jul. in l. ij. s. finautem. C. de iur. cal.
- f. Alex. C. iuncta. Adde Spe. in d. s. restat. ver. itē cōficta. D. Jo. And. ibi dicit cōmuniter teneri. q. p principalis iuret. Et ita dicit tenere Suid. de suza. in l. maritus. C. de pcur. qz Alex. p mittat cōiunctā personam pro cōiuncta agere tamen nō facit eam pcuratorem. Ad Spec. rīde q ipsi dicunt cōiunctam personam iurare de his. que ad eam respiciunt ibi vide.
- g. p. Pau. p. C. Secūdo quero. Vide Ant. Bauer. in trac. suo de virt. iuramenti vbi l. iij.
- h. Generale. Adde q ratio contra est. qz si sufficeret generale. sequeretur q possit obligare animam dominā per iuramentū.

Alex. tamen transit cum opi. Bar. respondens ad contraria.

Non sufficeret. Adde q. Jmo. contra. qz vult q etis in casu isti? & talis forma iurandi sufficit. que admodū in alijs casibus. in quibus nō refert qd ex equipollentibus fiat. arg. l. fi. s. si. s. m. a. & arg. eius qd cōfuevit dici de sententia. qz licet de solemnitate for mali debeat continere abolitionē vel condemnationem. l. p. re ses. C. de senten. in f. i. c. continet equipollens. l. in summa in prin. de re iudi. l. qd in. s. si a. biter. s. de arb. Idē tenet Ro. cum quibus Alexan. qui pro hoc adducit decis. Bal. in l. fin. s. omnem. C. de admin. tut. & in l. legittimos. in prin. de legi. tut. Poma. C. Quia certa forma. Quod nō sufficit seruare. qz equipollens. id qd pro forma requirit bene facit tex. in l. qui Rome. s. Flavins. & ibi gl. f. de ver. obl. & in gl. in l. non omnis. in prin. in verbo nō fuerint. s. si cer. pet. Et ad hoc vide que plene scribit do. Alex. in l. ij. s. de libe. & possib. & ibi vide Alex. allegantē cōtra hoc gl. iuncto tex. in ver. nominatū. in c. cōsti. de sen. ext. d. in vj. & do. Bal. in l. i. ubi videtur. vbi ponderat ibi gl. C. de testa. Poma. C. Idē tū puto. Aduerte tū qd Alex. in l. i. iustitiam. qd ex cōtione. s. de iur. in fi. in iij. fal. in fi. intelligit Bar. hic velle dū dicit ille tex. loquitur. q. quādamodū requirit vnu de illis tribus. de quibus in d. l. iustitiam. ad hoc vt pcurator possit iuramentū aduersario deferre. q. similis mō requiritur vnu de illis tribus. ad hoc vt deferat iuramentū aduersario ipsi. pcurator possit pcurator iurare. qd in puto falsum nec cā si bā in spereris fuisse Bar. mēte. Et itē cogita. vide de epe. cōsti. xlvij. C. Testibus. Adde bonū tex. in c. licet ex quadā. de testi. pōde. ratum ibi ad hoc p doc. & an mādātū pcuratoris. in quo dñs promissit seratū habitū quicquid legitime factū fuerit si nullum. Ro. hic tenet q sic. p gl. sing. in c. relatio. xij. q. j. & Bar. in l. qui bona. de pen. & au. de l. casa. in c. de. de pen. Spec. in tit. de pen. s. rōne. ver. itē expit. Jo. fab. Anst. d. satis. s. finautem. Et an iuramentū fidelitatis possit pcuratorē prestari. Ro. hic cōcludit q sic. per c. l. s. nulla. in ti. p quos fiat inue. per tex. in c. s. verū. de statu. reg. lib. vj. Et an iuramentū. p qd quis probat suā innoctiam. possit prestari per pcuratores. Ro. in add. nouis hic. vt refert Alex. dicit q nō. in casum sing. in c. si pero aliquis. ver. prop. iuramentū. de elec. in vj. Quod tamen intellige. vbi per gl. f. qz nō per generalem. pcuratorem. per speciale sic. & ibi per Jo. And. & Alex. vbi ponit an si lex. vel statutum requirat q p p. manu iuret. possit iurare per pcuratorem. Et q mandatū sit nullum. in quo dñs pmissit seratum habitū quicquid legitime factū fuerit. tenet Ro. cōst. l. x. vbi vult. q nec valeat mandatū ad accusandum. nisi in eo fin illa que requiruntur in accusatione.

1. Index per oculos inspectionem cognoscit an edificium cito ruet. & damnum sit illatorum.
2. Index q vadit vel mittit agrimensores. vel magistros su p lo co statit terminū partibus. vt sint tali die & tali hora cū magistro. & etiam sit instrumentum quando index est in loco.
3. Infinitas quando tolleretur. & quando evitanda si.

§. Huic stipulationi debet. In hac stipulatione dñs inferi cā cognita. h. d. cū l. se. In ter. ibi. ex causa. i. origine dñi qd timet. an ex vitio opis soli. vel quomodo. & q co. de iur. & ex qualitate. respectu edificij. qd timet dñi. Jte in l. in cause. ibi lōgiquitas. i. distātia. Ibi. opis magnitudo. vt si ita magnū sit opus q possit ledere dñm distantem. etias p ali quod spatū. Jac. de iur. C. p. d. declaratiōe text. pmo quero. dicitur habita cōsideratione ex causa. & c. H. facit vnam expositionē. & nō bonā. qz loquitur in causa que inspicitur circa perso nam. hic circa rē. Intellige ergo ex causa. vt exposui in tex. fm Jac. de are. q. declaro latius. Quod dicit ex cā. dicit se3 origi ne. & c. Nā si damnum timetur vitio operis. intra modicum tempus pōt fieri an opus sit stabile. vel nō. Jte si ex vitio soli. Jte3 quod dicit. ex qualitate. respectu edificij qd dñm timet. Quid em si est inquilinus qui pēnt cautionē ppter res. quas ibi habet. Interponet casū vtrq. ad diem conductionis si est domi nus Interponetur in diē longiorem. Sed hoc tenet Jac. d. iur. sed in d. in cause. nō placet expositio dicti Jac. quia illa esset magis causa. an stipulatio esset interponenda. vel nō quā vtrq. ad quam diem interponatur. Tene ergo expositionem. gl. & dic longinquitas id est antiquitas soli. Pone vnum calum. in quo sit multitudo terre nouiter portate. Illud dicitur solū nouum. & vnum edificium nouū sustinere verisimiliter nō possit. qz nō est solum firmū. Sed si sciret per tempus confirmaretur & cessaret timor. Jte cōtra in opere qd habet solum firmum facilius ruit antiquum. qd nouum. Item magnitudo operis. quia for te potest esse tantū opus. quod solum nō potest sustinere & veri similiter cito ruet. & potest esse opus parvū. quod verisimiliter ruit

tunc aut obligatus. ex hoc non leditur et in finit as tollerat. l. p.
luti. s. i. s. de ed. et bac. l. i. finit. i. princ. aut obligat. ledit ex
bac. multi plicacione. et tunc aut facto eius. qui obligatio acqui-
ritur. adde obligatio in tantum. inquitur tenetur reddere et in
finitas tollerat. l. si cum inagnos. s. qui. mo. vsus fr. c. amit. in 23
tenetur tibi reddere vsu fructu uictum. qui ad eum redit. In facto
eius. qui obligatio acquiritur non adde obligatio ad id quod sita
re tenetur. q. 2. perditum non redit ad obligat. et tunc in finitas
extitit. l. si cetera. s. si. q. de dec. s. de leg. in 2. l. si. c. i. s. i. c. i. s. i.
vel. no. c. a. 7. de ver. sig. l. bones. s. hoc ferit. Si vero multi
plicatio numeri cōtingit natura. tūc etiam tollerat. l. p. c. a.
repe. s. de ann. leg. Si vero contingit multi plicatio calu. vsu fr.
tūc tūc id. q. 2. tollerat. l. filie. z. l. in singulos. E. ann. lega. z. l.
sicut in annos. s. quibus mod. vsus fr. amit. Ultimo cōtine-
tur de infinitate personarum. tunc in finitas extitit. ver. l. si
pulsatio si. de ver. obli. z. l. iter stipulante. i. princ. co. titu. z
extra de pscip. c. i. lib. vi.

a. Jaco. de Bre. C. Ita Jacob. de Bre. ad verbum h. in
h. binus. Dic ergo. ex causa. i. origine dant considerada vtrū
ex vitio soli. v. et edificij. et vtrū viciis fiat. v. et alio accidē
t. ex inflicta ruina timetur. Et qd dicit. qualitate. s. rei i qua
timetur damnum inferri. vtrū sit pretiosa vel non.

LEX XV.

ADDITIONES.

Dzima Bar, super il nuovo.

ff. Nouum. Bartolus ad lib. xxxix. Digestorum.

qz illa verba toties quoties videntur clare importare infinitatem vt tenet gl. in l. i. ita j. de fid. iust. sed dictum. Ang. potest fusi-
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

qz illa verba toties quoties videntur clare importare infinitatem vt tenet gl. in l. i. ita j. de fid. iust. sed dictum. Ang. potest fusi-
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500

1 **Dictio de** denotat rationem remotam.
 2 **Verbum generale** omnia comprehendit.
 3 **Satisfacere** quando debet quis de opere quod fit in publico.
 4 **Concessio** semper intelligitur facta sine preiudicio alterius.
 5 **Preses** non potest concedere edificari in publico ad privatam utilitatem ad publicam sic.
Deinde ait pretor. De eo qd fit in flumi-
 pa satisfacit itra decem annos si in via vel alio publico loco tpe
 iudicis arbitrio statuendo nisi opus fiat ad publicam utilitate
 tunc non satisfacit sed pro indemnitate cõseruanda agitur. h. d.
 vlsqz ad s. ex hoc edicto unde tex. ibi r quod ait pretor. de eo re
 1 **Uide qd dictio de** denotat remotam rationem cum non de ope-
 2 re sed de damno futuro ex opere satisfat. alibi cõtra in l. i. s. nũc
 videamus s. de coniun. cum emã. vbi videtur idem in dictione.
 de quod in dictione ex q causam proximã denotat. de quo j. de
 incen. rui. nau. l. i. s. ex incendio. Dic vt ibi s. acit q dixi in l. ptoz
 3 s. j. de bo. auto. in. pos. **¶** Not. q verbu generale oia cõprehen-
 dit vt hic r. l. hec oratio. j. si liber inge. esse di. r. test. mil. l. i. frau-
 dem. s. fi. **¶** pp. r vt q debet agi in factum ne quid in loco pu-
 bli. r ideo isto modo agitur. l. qui bona. s. de illo. s. eo. Sol. hic li-
 cite edificabat auctoritate publica. Gl. reprehendit r dat alia so-
 lu. q illud ad vnu cõpetit r istud ad aliud. Et licet sol. ista sit bo-
 na tamen prima etiã bona est intelligẽdo q etiã edificabat au-
 toritate publica an ad utilitate tñ priuatam qz ille ver. si publi-
 co loqz qñ ad utilitatem publicam reficitur. Secus si ad utilita-
 tem priuatã. qz tunc indistincte satisfat. **¶** Pro declaratiõe istius
 4 s. r. l. hec materie. r ver. si qd vitio secundum veram lee. cum que-
 rit qñ debeat satisfacere de opere qd fit in publico dic. Aut fit in
 loco publico. qui tñ nõ est in vso publico. r tunc idẽ quod in priua-
 ro vt j. ca. l. s. si de vectigalib. r j. ne qd in loco publi. l. j. s. j. s.
 de ben. emp. l. s. l. elius. Aut in vso publico. r tunc aut nemo ibi
 edificat r nõ est satisfadum vt hic r. l. fluminũ. Aut aliquis edi-
 ficat r tunc aut nemine pmittente r debet satisfacere de vitio ope-
 ris non soli. Aut mittente aliquo qui b. auctoritate r tunc aut
 edificat ad publicã utilitatem r non debet satisfacere. sed p inde-

mitate cõseruanda pretor audire l. fluminum. in prin. j. cod.
 hic in versic. si publicus. Aut edificatur ad priuatã utilitatẽ r
 tunc debet satisfacere quia t cõfessio sibi facta semper intelligitur
 sine preiudicio alterius vt hic in versiculo si quid vitio. r l. j. s.
 merito. r s. si quid a p. in p. infra. ne qd in loco publi. vbi cõqz
 dixi debere satisfacere intelligi si fiat in flumine vel eius ripa in-
 tra decem annos. In alijs arbitrio iudicis statuetur tẽpus. Si
 vero de eo quod fit in priuato. dic vt j. eo. l. damni infecti si pu-
 latio pertinet. **¶** ppo. q ripa nõ sit locus publicus. Sol. vt in
 gl. **¶** Quero dicitur hic locus publice reficitur r. quomo-
 do intelligit publice. Gl. dat tres respon. Secundũ istã vltimã
 6 videt q p ptes possit permittere. Contra j. quod vi aut elã. l.
 ij. s. plane. Dic aut p reses cõcedit edificari ad utilitatẽ publi-
 cam r pot vt hic. Aut ad priuatã utilitatem r non potest vt ibi.

ADDITIONES.

a **Dictio de** Adde vt per Bal. consil. cccxxi. j. lib. io.
 b **Ripa.** Adde que dicat ripa tan in ea possit edificari Bald.
 consil. cxxix. j. lib.

1 **Domus** habet partes substantiales r artificiales.
 2 **Superficies** sine solo naturaliter possideri potest.
 3 **Ruinam** quando ager minatur qualiter fiat missio.
 4 **Domus** partis inferioris domus si commisit delictus ob qd

- Prima Bart. super R. nouo.

ff. Nouum. Bartolus ad lib. xxxix. Digestorum.

fit. ybi nō est aliquis iussus de mittēdo. p̄terea pone q̄ p̄
sententiā diffinitiuā iudex iubet aliquem agere possessorio.
mitti in possessionē. an erit primū decretum. & certe non. quia in
materia nostra. primū decretum interponitur propter cōtu-
maciam. p̄terea. dicunt ipsi. q̄ secundū decretū est secundus
iussus de mittēdo. & contra per la quo fundus. f. e. ybi in cōfessio-
ria. & negatoria. aliter interponitur decretum. ybi dicam.
p̄terea. tu dicis mihi. fm decretū est secundus iussus de mit-
tendo contra. q̄ cū q̄ est missus ex primo decreto. nō debet mit-
ti in secūdo. vt j. dicam ergo ista diffinitio. salua reuerentia d̄y. &
sequatū. nō videt vera. ¶ Breuiter de diffinitio. p̄mū
decretū est prima aggrauatio. ex qua actori aliquid applicatur
facta p̄ iudicē parti conuente propter contumaciam. ¶ Sed m
decretum. est augmentatio aggrauationis iam facte. ex qua ali-
quid actori applicatur. facta per iudicē parti conuente pro-
pter contumaciam. Quare dico prima. Et dico ad differentias
scd̄ decreti. Quare dico aggrauatio. ad differentiam iussus de
veniendo. vel de cauendo. qui non continet grauamen. ¶ Item
dico prima aggrauatio q̄ualiter. vt continet quod libet primū
decretū etiā illud quod est in d. l. h. p̄mū. Quare dixi actori ap-
plicat aliquid. ad differentiam mulctę. que nō applicatur par-
ti. l. mulctarū. C. de modo mulc. l. j. s. si quis ius dic. nō obit.
Quare dixi facta a iudice ad differentiam alteri aggrauationis
facte a lege. vel contumacia. f. de re iudica. l. l. sancim⁹. C. d̄ iudic.
Quare dixi. p̄pter contumaciam ad differentiam corū que sunt
lata diffinitiuā. Secūdu decretū est augmentatio. & ad differen-
tiam p̄mū decreti. q̄ clara. vt s. Et istud est quid scolasticum
subtile tamen. ¶ Qualiter pueniatur ad primū decretū. ¶ El.
dicit q̄ q̄s peremptorie citatur. & vide gl. ibi ad primū perue-
niri. Hic sunt dicēda multa bona. ista materia p̄mū & scd̄ de-
creti est quotidiana. & nō est bñ declarata. ¶ Dicit gl. citat ali-
quis pemptorie. hoc d̄ fieri ad p̄tā petitionē. l. ad pemptoriū
s. de iudi. r̄ i. s. i. s. cantus q̄ videas acta diligēt. q̄ ibi sit ad p̄-
titionē partis. & alias non valet dixi in l. iij. s. hoc autem. s. co.
Ratio. q̄ hoc est de ordina. vt p̄mū quis petat. & d. l. ad p̄-
ptoriū. ¶ Secūdo quero. ytrū in citatione debet apponi ver-
bum peremptorie. & hoc omittit. an vitietur processus. Bre-
uiter dico tibi. Quādoq̄ sūt tres citationes. tunc nō est necesse
q̄ dicatur peremptorie. cū habeat vim peremptoriā. l. tres. C.
quomodo & quādo iudex. Quādoq̄ sit vna p̄o omnibus. & tūc
est necesse q̄ ponatur peremptorie. l. cōsentaneum. C. quomodo
& quādo iud. & l. ad pemptoriū. s. de iudi. ¶ Item est vnus ca-
sus specialis secundū vnā lectū. in l. cessante. C. quomodo & q̄
iudex. & est quādo iussus in dictis iudicibus p̄ seipsum nō per nū-
cium interuenit. & tūc nō debet dici peremptorie. vt l. illa cessan-
te. secundū diuersas lectū. predicta omnia ponuntur. & redō ta-
men q̄ si in citatione dicat. alias termino elapso procedetur cō-
tra te ad cognitionē. & pronuntiationem. iustitia medianz. &
istud habet vim peremptoriā. l. ad pemptoriū. s. de iudi. Se-
cus si dicat. alias elapso termino. pcedetur p̄tra. ytrius postu-
lat. vel mediāte iustitia. q̄ tunc iussus vult vt iterum pcedatur ci-
tando & pronuntiando secundū. s. l. p̄oxi. Ex eo quod dicit. p̄-
cedatur ad cognitionē & pronuntiationem. apparet q̄ illa citatio
fuit. peremptoria. Idem puto si dicat. te citamus hac vna cita-
tione p̄o omnibus. quia tunc constat q̄ peremptorie citauit.
¶ Quero. an est necesse q̄ principalis citef. Dic vt l. hoc am-
plius. s. si. cū l. s. co. ¶ Itē quero. an est necesse q̄ pcedat
libellus q̄ q̄s citatus. Et videt q̄ nisi pcedat primū de cre-
tum nō pōt interponi peremptoriū edictum. & non constituit
cum cōtumacem vt l. presentis. s. cū autem. C. de his qui ad eccl.
cōsu. p̄to hoc est tex. in aut. de liti. s. ad excludendas. vñ sumit
auth. q̄ualiter. C. de epi. & cle. ybi expresse d̄. q̄ q̄s nō d̄ citari.
nisi oblatio libello. Et sic si aliter citatur apparet q̄ nō est cōtu-
mac. colligit optime in auth. de exbi. & intro. re. s. si vero etiam
quidā. & ibi pcedit libellus in pcedēti. s. d̄. ¶ Secūdo col-
ligit ex verb. h̄tremisso p̄o mensura debiti declarati. Dicit gl.
j. petiti. hoc sentit gl. iuris & ano. vt lit. nō cōfess. c. anōtis f. e.
quenter. in fi. dicit gl. declarati. scz libello suo. & redō igit q̄ de-
bet pcedere libell⁹. & hoc de iure. In quibusdā tamē locis cō-
trariū obseruat consuetudo. ¶ Quero si iste citatus semel di-
cit. nolo venire. ytrū requiratur plures citationes glo. in fin. de
in integ. r̄f. tenet q̄ nō. & bñ. ¶ Quero dixi q̄ regulariter in
citatione d̄ inferi. & pemptorie. an hoc sit verum possit cōte-
stare ante. nā etiā post liti. cōfess. potest p̄ueniri ad primū
decretum. l. p̄perandum. s. in autem reus. C. de iud. & ibi glo. &
post liti. cōfess. vñ q̄ non debet inferi pemptorie. cum omnis di-
latio sit peremptoria. vt s. de fer. l. fi. & videtur innuere Spec.
cita. s. viso. ver. dicit etiā. Sed ego dico breuiter q̄ dilaciones
p̄batorie sunt peremptorie. etiā si non dicatur & non oportet
notari scribat. & peremptorie. Sed in dilacionibus expectato

r̄is possit liti cōfess. oportet q̄ inferat. & perel. emptorie. vt s. de
di. l. ad peremptoriū. & C. quomodo & q̄ iud. cōsentaneū q̄d cū
verū quātū ad hoc vt possit pueniri ad diffinitiuā vel ad primū
decretū vt dicte leges expresse p̄bant. sed quantū ad alia. sem p̄
intelligit peremptoria. vt si citatur aliquis ad videndum iura-
re testes. vt C. de test. si q̄. ¶ Vel q̄ veniat ad audiendū aliquam
interlocutoriā. Nam tunc intelligitur peremptoria quo ad id.
vt possit ferri. cadēratione. p̄cedo vltimus gl. & dicit. nō ve-
nit nec mitti quomodo debet intelligi hoc. gl. dicit. actorē com-
parente. scz in quo libet terminor accusante contumacia absen-
tis. alias si nō venit actor non imputat reo vt l. ij. in fi. si quis in
iuss voc. nō ierit. & l. arbitri calendis. s. de arb. & l. p̄cedādū. s.
& si quidem. C. de iud. Et propter ea dicunt notarii q̄ cōparuit.
& aduersarij cōtumacia accusant & c. Quēdam tamen gl. de hoc
dubitant & ita videtur sentire gl. in l. ij. in fi. si quis in iuss vo-
ca. nōie. Alia gl. sentit melius in l. ij. s. j. s. de eo per quem factū
est. ybi actor non veniente debet interuenire reus sed ille glo.
loquunt quō ad alia non quo ad cōstituentum reum in contu-
macia reus igitur agat contra impediētem ad cetera dāna. nō
¶ Itē commissi stipulatio de iudicio liti. ¶ Sed quid si actor cō-
paruit & rei contumacia accusant non tamen apparet q̄ li-
centiā p̄s receperit. Videtur non sufficere nec enim sufficit cō-
parere nisi tota die terminū expectet l. & post edictum s. de iud.
& colligitur. f. de re iud. l. que. tam. & hoc tenet Inno. de pen. c.
calumniam. & ideo d̄ poni in actis & licentiā p̄s recepit. Sed
quid si quis erat p̄curator habes in eadē curia plures cau-
sas pluriū agentium & comparuit & dixit p̄sente me in omni-
bus terminis quos hic habeo & licentiā recepit an hoc suffi-
ciat videt q̄ nō q̄ est obscura presentatio ergo & c. l. aut qui ali-
ter. s. j. q̄. vt aut clam. & contrariū puto per l. accipiens. s. s.
aut. toto. ¶ Sed quero pone q̄ reus cōparuit per p̄curatorem
non legitime constitutum ratione sue persone vel q̄ non habet
speciale mandatū cū d̄ habere vel alia causa nō vt c. p̄inde
est acti non venisset l. ij. s. defendi. j. ex quib. cau in pos. eatur.
¶ Sed q̄d si in prima citatione comparat p̄curator nō legi-
time constitutus & donec tractatur de legitimacione persone.
termini aliarum citationū trahuntur quia forte omnes citatio-
nes fuerunt simul facte deum pronuntiationem illum non esse p̄-
curatorem legitimum an poterit iudex p̄cedere contra reus
tanq̄ cōtumacē cū non appareat expresse in actis q̄ actor
se p̄sentauerit in termino contrariū. ¶ Itē si quidem ille p̄-
curator fuit a reo post citationē constitutus mittendo cū licet non
legitime non est amplius expectādus q̄ videtur dicere se nolle
comparere p̄ se vt s. de pen. l. j. s. vñs. Si vero erat ante cōsti-
tutus idē ille apparet reum cū misisse alias & consulo q̄ actor nō
obstante q̄ litiget super mandato semper in quolibet termino
cōpareat & eius cōtumacia accuset alias re⁹ non eliet cōtumax.
¶ Pone q̄ reus venerit & iudex pronuntiauerit litem cōfessā.
tam & p̄cepit ei q̄ cōfessaret ille nō vult quid fiet. Et dic p̄-
cedatur ad primū decretum ac si esset absens vt C. quomodo & q̄
iud. in aut. qui fecerit. Abi cōf. videt tex. j. de h̄d̄icem. l. l.
non tantum. s. senatus consulto. & l. non videtur defendere. f. de
re iudic. facit. l. scire oportet. s. sufficit. s. de exco. tunc. s. dices
tu nōne contra p̄sentem interponit primū decretū q̄d h̄z vim
secundū. l. i. s. q̄. de nox. & l. nō solum. l. ij. l. quoties. s. p̄tor. &
l. si feruus. s. d̄is & seq. cod. tit. & l. inter quos. s. si d̄is. &
alienū. s. de inter. act. ¶ Sed recedō a gl. q̄ est in aut. qui se
mel. & l. y. & in l. j. C. de lit. cōfess. l. non allegat. nō ob. d. l. q̄
in istis actionibus que sunt quasi nōgales facilius p̄uenit ad
h̄z decretū q̄ in actionibus p̄sonalibus q̄ etiā contra non lati-
tatem vt j. e. s. si forte. in alijs secus. l. j. vltimus. j. q̄. ex cau.
in pos. ea. Et ideo in illis h̄z vim secundū in alijs h̄z vim primi.
tanq̄ cōtra cōtumacē & p̄o hoc c. h̄. extra. cōfess. lib. vi. post liti.
cōfess. si iussus a iudice respondere regulariter tūc haberetur p̄
confessio ante liti. cōfess. si noller respondere a d̄io sensu nō ha-
beretur p̄o confesso. ¶ P̄cedo vltimus. dicit gl. nō venit
neq̄ misit est necesse vt iudex pronuntiet cū contumacē & postea
interponat primū decretū Spec. vt tenere q̄ sic in tract. d̄ p̄mo
& secūdo decre. s. sequit. in p̄m. ¶ Nescio qualiter probet & cre-
do q̄ nō dicat verū q̄ sufficit q̄ reperiat in actis contumacia.
l. sancim⁹. C. ad Treb. sup. ver. p̄ cōtumacia. gl. no. Et p̄ hoc vt
q̄ litet mente l. in presentis. s. cū autē. C. & h̄is qui ad eccl. cō-
su. & l. p̄perandum. C. de iud. & in aut. de exbi. s. si vero etiam q̄
dam. ¶ Quero. ytrū ista cōtumacia debeat liquere iudici
¶ Itē. sic alias eius decretum non vñ l. hoc autem. s. j. ex q̄. cau.
l. in pos. ea. & ideo reproban⁹ processum vñ semel. cum reperit
relationē esse factā per nuncium. qui citauerat post pronuncia-
tionē in dictis. Dico de hoc s. de cōdi. & demon. l. multū. ¶ Ideo
de p̄ctica est. q̄ in ipsa pronuntiatione ponatur vñs citationi-
bus & relationib⁹ & contumacia dicti rei. & toto processu. ¶ Intra
predicta

m predicta
n. et an iussus
91. instrumentum
s. super b
pellatione
dice sed
tur. s. j. s.
20. mittitur in
libell⁹ in fi
mo & fecit
cau. ret fer
o. scilicet in
lus non de
interpositi
ri libellus
pos. fer. & l.
legata in s
tem. & l. con
p. tur nouus
21. qualiter p
mitti per u
in pos. lega
ritate dū v
mi. liceat v
hoc erit vñ
s. fi. epistol
menti. tam
tho citate i
22. ti. j. de re i
beat. vel al
decretū nō
fidere. & q̄
est casus qu
23. tur⁹ in glo
ni infecti n
sicut olim.
in re p̄tita
proxim. s. i
nitis. s. i. c
mutatum i
declarat. y
de sumitur
missio. vt
24. ¶ P̄duo
j. eadē. l. s.
25. l. in venditi
emptorie. s.
q̄ p̄mū de cr
in tali term
stante tua
de offi. d̄icem
hoc imposit
26. do iudex.
ipsa die pe
c. consulu
r. equitate p
post edictū
27. cōtra vñ cal
ro qualiter
h̄z decretū
facit. sed b
terponitur
p̄sentis par
28. citari. & p
non venit.
t. hoc dicam
29. ¶ Item q̄
male dicer
tatem l. j.
cau. in pos
facit. j. ead
nitur ad se
tur actio p
ritur latia
residente in
& noxali t
cā aga. l. ij.
tores. cū i
lit. mil. Al
infecti. & n

m predicta^m quero. ¶ quid si nunciatus retulit notario, et non iudi-
 n et an sufficiat. ¶ Puto q sic. si ipsoe tunc iudici notu, licet etiā
 91 instrumenta possunt ipsi notario produci. vt C. de appell. l. eos.
 s. super bis. ibi ad scribita. et ibi gl. facit de temp. app. aur. si ap-
 pellatione. Et sic patet q non est necesse, q relatio nunciij fiat in
 dice sedente pzo tribunali. licet nec commissio. l. sed interpellat-
 20 tur. s. j. s. de arbit. l. diem. in prin. co. tit. deinde dicit filo. tunc
 mittetur in possessionem. ¶ Quero primo ytrum f de bet dari
 libell⁹ in ista prima missio de ex primo decreto: spe. in tit. de pri-
 mo et secundo decre. s. in prin. et in tit. de eo qui mit. in pos-
 cau. rei ser. videtur dicere q sic, q detur libellus nouus, sed ne-
 6 scio legē in mundo⁹ que velit nec que probet. imo credo q libel-
 lus non debet dari. qz miss. in pos. ex primo decre. fit ex offi. iudi.
 interposito. parte non citata. amplius videtur q non debet da-
 ri libellus. y acit ad hoc q nota. in l. j. s. dicit. s. quis oia. in bo.
 pos. ser. l. l. ser. s. de bono. pos. et hoc inuunt expresse iura al-
 legata in s. i. vero. in auth. de exhib. re. et lege p. sci. s. cū au-
 tem. et l. consentaneum. C. quomodo et quando ind. quod non de-
 10 tur nouus libellus. sed mitti in possessionem. ¶ Secundo quero p
 21 t. qualiter fiet ista missio. an intrabit sua auctoritate. an debet
 mitti per iudicē. Et dic. q per exco. iudicē. l. i. s. cū. s. missus. s. vt
 in pos. lega. sed si daret iudicē licet a parti. q intraret sua aucto-
 ritate d. valeret. et posset facere. l. dotis. C. solu. matr. C. vt ne-
 mi. liceat sine iudicis aucto. sign. imp. et in rubro et nigro. s. in
 hoc erit nūcia in re sua. quod potest esse. vt. de furtis. l. cū qz.
 s. si epistola. et hoc tenet Jac. d. are. i. l. j. s. nūciatio. s. si. j. et tene-
 menti. tamē caueat pars. q nō intrat sine exco. iudicē. vel sine au-
 thoritate iudicis. qz perderet ius sui. l. miles. s. qui iudica-
 22 ti. j. de re iudi. ¶ Pone. q ipse met possidet. vel in comodato ba-
 beat. vel aliter tenebat. et possidebat. qualiter fiet. Et tūc primū
 decretū nō interponit mittēdo te. sed dicit. dic. permittito te pos-
 sidere. et quod nō tibi beris. l. i. p. p. p. iudicis. s. j. i. eodem. et ibi
 est casus quod retineatur. et mittitur in possessionem. ¶ Sequi-
 23 tur. q in glossa. licet aliter olim. aliter hodie. tamē in causa dam-
 ni infecti nihil est immutatum. quia fit missio re ipsa hodie etiā
 sicut olim. Item in omnibus casibus et realib⁹ actionibus. vbi
 in re petita habet. et ita hodie. vt supra eodem l. p. p. iudicis. s. cū. et
 p. iudicis. s. s. ex hoc dicto. et lege prima supra eodem. et l. j. ulci-
 mus. s. itē videamus. j. ex quib. cau. in pos. l. ca. sed est im-
 mutatum in personali actione. vnde hodie p. mensura debiti
 declarat. vt in auth. et q. C. de bo. anth. iudi. pos. et in corpore vnde
 de sumit. in s. i. vero. in auth. de exhib. re. ¶ Sequitur in glo. fit
 missio. vt tēdo affectus. et fiet etiā. ppter aliud. vt videbitis. j.
 24 ¶ Quero verum missus possit reuē de possessione eicere. dic vt
 7. eadē. l. s. i. quis autē. Et vide q dicat. j. de bo. aut. ind. pos.
 25 l. in venditipne. s. j. ¶ Quero. vtrū possit quā expectat per
 emptio. an debet citari iterum ad audiendū interpolationem
 q primi decreti. Et certe nō. qz i peremptio debet dici. apreas
 in tali termino. et peremptio. alias p. proceditur cōtra te. nō ob-
 stante tua cōsumacia. l. ad peremptio. qz seq. s. de iud. et extra
 de offi. dele. ca. consiluit. ¶ Puto q eo ipso q dicit peremptio.
 hoc impo. et vt colligitur ex l. consentaneum. C. quomodo et quā
 26 de index. ¶ Quero. vtrum primū decretum debet interponi
 ipsa die peremptio. vel alia die. Exp. p. est extra d. offi. deleg.
 c. consiluit vbi in vltima die peremptio potest interponi. vel de
 r equitate pōt in aliā diem expectari. r. p. d. hac facit s. de iud. l. et
 8 post edictū. cū gl. s. vbi post peremptio iterū expectatur. s. sed
 17 cōtra vt casus. j. qd vi aut dā. l. s. si. s. i. sol. vt ibi dicā. ¶ Que-
 ro qualiter ad secundū decretū perueniatur. Gl. que est bic d. ad
 13 decretū d. iterū citari. vt in aut. iudicē. C. s. iud. illa modicū
 facit. sed hec glo. bene dicit. q probatur s. oo. l. iij. s. si forte. nā in
 terponitur cū cause cognitione. vt ibi. s. ea cognita intelligitur
 p. sente parte. vel citata. l. in cause. s. ca. s. de minor. ergo debet
 28 citari. p. hoc. l. in s. i. s. acquirere. pos. p. procedo. dicit gl. si
 non venit. et. ¶ Quero. vtrū debeat p. consari. vt vicini sciāt
 t hoc. dicam tū. l. hec autem. et l. j. ex quib. cau. in pos. s. eatur.
 29 ¶ Item glo. dicit hic. q debet nunciari domi. glossa videtur
 male dicere. quia secundū decretum debet interponi cōtra lati-
 tantem. l. j. ulcimus. s. j. et q. quid sit autem latitare. j. ex quibus
 cau. in pos. l. ca. sed si nūciatur domi. non latitat. In. cōtrariū
 facit. j. eadem. l. s. si forte. vbi cōtra absentē rei pub. causa perue-
 nitur ad secundū decretū. Dico quod quando quis conueni-
 tur actioe personali. p. p. in sua persona residente. tūc requi-
 ritur latitatio. ita loquitur l. j. ulcimus. sed quādo in actione
 residente in sua psona. sed vitio rei sue. vt in causa damni infecti
 et noxali tūc nō requiritur latitatio. vt s. si forte. j. ead. l. et ex noxa.
 et aga. l. s. j. Ita debet intelligi. j. de p. iudicis. credi. l. Impe-
 tores. cū ibi not. s. i. s. Jac. de Are. et y. n. i. ignorare. C. d. re-
 sit. mil. Alodo ad p. p. positum. citatio ista ad domū causa dāni
 infecti. et noxali pōt fieri. vt perueniatur ad secundū decretum

cū latitatio non requiritur. in alijs vero actionibus personalibus
 vbi latitatio requiritur nō sufficit ad domum nisi scilicet fuisset
 iudicio vel si scilicet fuisset personaliter citatus. vel aliter e. no-
 tificatum. ita q presumat ea latitare. Ita not. in l. j. ulcimus. s.
 qd sit autē latitare. et p. dy. i. c. p. possessore. extra de reg. iur.
 li. v. et per ynn. in c. si aduersari. extra de eo q mitt. i. pos. cau.
 rei serua. sed an omnis sciens et contemnens. videat latitare
 dicam in d. s. quid sit autem latitare. In casu tamē etiā cōtra
 latitantem nō interponitur secundum decretum. sed datur cura
 30 tot bōis. vt s. de cur. furio. l. curatoz. ¶ Quero. quid p. procedo vlti⁹.
 dea q ad hoc vt perueniatur ad secundum decretum requiritur
 latitatio. quero. vtrū debeat latitare quis tempore primi. et secu-
 di decreti. an sufficit tempore secūdi. licet tempore primi nō la-
 titauerit. Tu habes gl. q in vtroq. tempore nō. in aut. p. iudicis. s.
 si. i. si. i. gl. parua. sup. verb. non latet. s. q. ex cau. maio. ¶ Iud
 idem tenet Jacob. de are. in l. j. ulcimus. s. j. ex quib. cau. i. pos.
 ca. et ibi videtur tex. Non credo q dicat verū. q est cōtra tex. l.
 ignorare. C. d. res. m. et j. ex q. cau. i. pos. ca. l. a. te. p. iudicis. no. Ad
 31 l. j. ulcimus. s. j. respōde. vt ibi dicā. ¶ Quero. quid p. tra vni-
 uersitatem. an possit p. procedi ad secundū decretū. alius est in
 32 l. j. si. s. qd cuiusq. vniuer. no. et notabilis tex. est. ¶ Quid de fu-
 rioso. Dic vt in l. j. ulcimus. s. adeo. j. ex quib. cau. i. pos. ca. Quid
 de pupillo. et minore. Dic vt in l. quāuis. i. si. s. co. et l. si minor. l.
 33 aut. in d. bo. pos. s. qd quid fiet. et si ille qd sit missio nō latitat.
 Respōde. dabitur curatoz bonis cōtra quem agitur via ordi-
 naria. vt l. ab hostibus. in prin. s. quib. ex cau. maio. et l. i. pos.
 sione. s. j. et fina. j. quib. ex causis i. possessione eatur. Vel si sit
 graues alienum dabitur curatoz. qui bona statim vendet. et sa-
 tisfaciet. l. j. et j. de curato. bō. dā. et quibus ex cas. i. possessio.
 34 eatur. l. j. ulcimus. s. adeo. et l. si diu. et ibi not. ¶ P. procedo vlti-
 mus dicit gl. et si veniat restitutio expēsas. et damna aduersario
 recipiat possessionem. intra quantum tempus admittitur ad
 veniendum. Nam tui opi. Joā. glossatoris. Decretorum quod
 intra annum tantum. etiam in personalibus. admittitur ad re-
 cuprandum possessionem. in realibus non est dubium quod ē
 verum. Glam opinionem nō. gl. in c. quoniam frequēter extra
 vt lit. non contesta. circa si. et c. contingit. extra de dol. et cōti.
 Et ista videtur tenere Jac. de Are. i. l. eum qui. j. de prin. cred
 et dicit ipse. q de hoc est tex. in l. si quis eptionis. s. sed et si quis
 C. de p. iudicis. xxx. an. vbi dicit ad similitudinē. et c. post annū nō
 auditur. nisi probet indebitum esse. et ut i reali post annū nō ad-
 mittitur. nisi de proprietate. Et tetigit in aut. de exhib. et itro.
 reia. s. si vero etiam. et communiter omnes tenent p. trarium qd
 perpetuo audiatur. antequam interponatur secundū decretū
 l. consentaneū. C. qz et quādo index. et l. p. p. iudicis. s. i. nante.
 C. de iud. et l. i. in fi. vbi in re actio. vbi dicit intra xxx. annos. s.
 p. procederet istud de xxx. annis. secundū opi. glo. q iuri offerēdi
 p. scriberetur spatio xxx. ann. l. cū notissimi. sed secundū opi.
 illorum. qui dicunt q iuri offerēdi nō p. scribitur. videtur q
 perpetuo possit recuperare. Dicit gl. restitutio. et c. Glā gl. dicit
 et tex. videtur dicere in l. si pupill. i. si. j. de p. iudicis. credi. et in
 aut. et qui. C. de bon. antho. iudi. pos. et i. corpore vnde sumit.
 Nonne ista glossa. est cōtra. j. eadem. l. s. si quis dāni. et c. seq. vbi
 non recuperat nisi caueat. Alodo si tu ea paratus dedere. nō
 admitteris. nisi caueas. et sic nō sufficit expēsas restituere. et sic
 in debito debes id quod petitur etiam debito et solvere. non so-
 lum sufficit expēsas restituere. text. est. supra famul. et c. iudicē
 l. his consequenter. s. fin. et d. p. iudicis. si fundus. s. i. venditatio-
 ne. et j. pro hered. l. i. p. i. et d. l. cū qui. j. de p. iudicis. credito. et
 ibi est tex. Unde glossa ista et text. id. anth. et qui. et tex. i. corpo-
 re vnde sumitur. videtur male dicere. Jac. de Are. istud cōtra-
 rium tetigit in auth. et qui. et p. sime soluit. et dicit quod d. solue-
 re debitum verum est post annum. nisi probaret indebitum. vt
 modo dixi. sed illa non tenetur. et de ea non curo. Do alia solu-
 Ant est facta contra dolosum latitantem. et non recuperat. nisi
 integre satisfaciāt. d. l. eum qui. Ant contra non latitantē et tūc
 reffectis expēsis recuperat vt in d. aut. et qui. sed ista est p. tra
 d. authen. et qui. et in corpore vnde sumitur. vbi expresse loquitur
 in missione facta contra latitantem. et sic est falsa. et ego dico i. l.
 si pecunie. in fi. vt in pos. leg. tex. soluit hanc cōtrarietate. et di-
 cit. Ant missio in pos. est facta. quia non defensio. et tūc te ve-
 niente ad defendendum recuperas possessionem reffectis expē-
 sis. Si vero missio ē facta. quia nō soluit. et tūc oportet q tu sol-
 nas. alias non recuperabis. Item si est facta missio. et non can-
 sti nō recuperabis nisi caueas vt j. ead. l. s. si quis dāni. et c. seq.
 et p. hac determinatiōe videtur etiā casus de verb. sig. et ex par-
 te. j. Et fm hac diff. debet intelligi dicta iura. ad d. l. eum qui
 vt ponere illā diffin. aut latitabat aut nō dicit vt ibi dicā. ¶ Et
 35 pone q venit. et nō restituit expēsas. et vult ipedire fm decretū
 et dicere q nō d. interponi nec vult soluere expēsa nec defende

ff. Nouum. Bartolus ad lib. xxxix. Digestorum.

contra falsam, de proba. Bul. de Lu. in Ledita. C. de ede. Pan. d. cast. in d. an. que supplicatio. Et cū istis trāit. Alex. nisi nota-
rius esset specialiter deputatus ad illud, vel nisi fieret cū presen-
tia z mādato iudicis. Tu dic q pzo opi. Bar. in terminis cōsu-
luit. Abb. cōf. cxi. q. lib. inci. illud de iure queritur. z sequit et
Pan. in c. quoniam cōtra. extra de proba. Ro. cōf. cccxcviii.
C. Nescio legē in mūdo. Adde q Jmo. z Jo. Andr. i. c. i. s. libel.
obla. Spe. i. ti. de lib. cōce. s. nūc dictū. ver. xxv. z Jo. an. i. rub.
de eo q mit. in pos. causa rei. ser. tenet opi. Bart. quā etiā tenet
ipse Bar. in l. libere cauere. de iur. om. iud. fatetur tamē Alex.
quod ali. qualis petitio requiritur, vt etiam voluit Jmol. quia
in actis summaris etiam talis petitio requiritur, vt in clem. se-
pe. de ver. sig. Sed pulchre vide que requirantur in interposi-
tione primi decre. Bal. cōf. liij. q. lib.
p. Pan. p. C. Secundo quero. Adde felyn. in c. causam. de
rescriptis.
q. Certe non. Adde f. Jmo. q simile dicimus in cōdatione
expensarū. fm Jnn. in c. calūnia. de pñ. Bar. in l. iij. s. h. ad dic.
i. de rem. mili. Unde cū in citatōe apponat. seu apponit esse intel-
ligat cōdatione. q nō comparēte. cedetur contraleum in cā. l.
ad pēpēto. i. c. legibus tribus se. s. de iudi. merito nō est ne-
cessaria alia citatio, sed si iudex vellet imponere multā. qz non
posset sine noua citatōe. alleg. not. p. Bar. in l. s. si quis ius
voca. nō lerit. Mo. vltimū intelligit Jmo. esse verū. nisi forte in-
dex cōminatus fuerit in prima citatōe. q si nō comparēbit
intra diē multabitur. Ex quo infer q si quis fuerit citatus ad
respondendum positionibus cum cōminationibus q alias ha-
beat p. confesso si non compareat in termino sequēde citatio-
nis poterit iudex sine alia citatōe eas habere p. confessio.
Tu adde q predicta concordat quoddam cōf. inter consilia
Bal. cccxcix. i. i. h. z vide Bal. cōf. liij.
f. Expectari. Adde Jo. Andr. in addi. ad Spe. in tit. de sen. pro-
lat. s. instrumēta. verū. est etia. nulla. z Bal. in l. cū nō ex eo dic.
C. in p. uoca. nō est nec. z cōf. cclxxviii. j. lib. vbi dicit. q iudex
pōt expectare citatum non citantem. Et ita loquitur. c. consuli-
uit. ext. de off. dele. Jo. and. vbi s. cōtra tenet melius est. ca die
sequuntur Buid. de Suza. per l. si. s. fin. quod vi aet. clam.
p. Jom. C. Expectatur. Mo. ad c. cōsultit. de off. deleg. vt non ha-
beat solus locū in actibus ibi enumeratis. vt in illis possit reus
expectari in alteram diem. vt ibi dicitur. sed etiam in alijs.
Nam Bar. bico loquitur in j. decreto de quo ibi non sit mentio.
f. Dicam in l. hec autē. Adde q Alex. videtur transire cum il-
la opi. q nec viciat. nec propinqui sint citādi. ad hoc vt possit p-
ueniri ad fm decretū. nisi qz proceditur cōtra minōrē. z hoc vo-
luit Pan. de ca. cōf. liij. s. Bal. cōf. cclxx. inci. Dy. in l. cura-
toz. lib. ij. dicit post multa. tutioz z verior est opi. qd amici z pro-
pinqui citandi sunt. qd cōsiliū vide qz pulchrum. z cōf. ad
proximam sequentem. q. Bar. ad quē Bar. etiam pulchre vide
Ro. cōf. cccclij. z Abb. cōf. lxxviii. q. lib.
f. In vna re. Alex. refert. quod Bar. i. d. l. quia. j. de bo. aut. in.
pos. videt cōcludere q sic pter qz qñ sit ex causa que vnā rē tan-
tum respicit. vt in causa dā. inf. z notat. Ja. But. idē tenere vi-
det in l. si. C. de bo. aut. iud. pos. z Bal. ibi dicit. q si res pro qua
est missus creditor. in pos. non est sufficiens. poterit per secundū
decr. suppleri in alia re qd dicit mētē tenendum. z cū opi. Bart.
transit dñt. de butri. in c. contingit. ext. de dol. z cōtra Jo. an.
in Specul. ti. de primo z secūdo decr. s. iam s. effectū. vbi refert
Dy. ita tenuisse in l. qui duos. de reb. dub.
f. Arbitrio iud. Adde q Ang. z Jmo. dicūt hāc esse eōdem opi.
p qua Alex. dicit facere tex. z gl. i. ca. l. s. non autē z s. si forte ita
tenet Bal. z alij in l. cum proponas. C. de bo. aut. iud. pos. Dy. z
Bart. in l. a diuo pio. s. in vditione. j. de re iu. Jo. an. in addi.
ad Spe. in ti. de primo z secūdo decr. s. iuxta. verū. sequitur.
licet in d. s. Spe. teneat idem q Jmo.
f. Iudicis nibili. Adde quod cum hac opi. transit Alexan. post
Bal. Jmo. z Paul. de castro hic.
f. And. Barbat. Dico nisi. Nota istud dictū sing. secūda Rap.
vide Jac. But. z Bal. in aut. si oēs. C. vi vt ab her. se abst. z in l.
pe. s. h. fm vñu intell. vbi casu. C. ad treb. Bal. in aut. z qui. C.
de bo. aut. iud. pos. vult missionem fieri in pos. etiam si nil peti-
tur. Videtis cum ibi. non tamen bene probat.
f. Diffinitua. Jmo. tenet contrarium. Ro. sequitur opi. Bar.
pro qua alle. l. qui se de iud. z tex. i. c. i. de eo q mit. in pos. cau-
sa rei seruau. in quo idem tenet z Bal. in l. in si. C. de testa. cum
illis tandem transit Alexand.
b. C. l. si creditores. Adde q contrarium tenuit ipse in l. i. cūl.
s. vt in pos. legator. s. Jmo. approbat opi. quā hīc tenet Bar.
in d. l. si. creditores.
c. C. possessione. Adde in quantū Bar. concludit q missus in per-
sonā decet q nō potuit esse. qz dñs remanet in possessione. vt j.

el. s. si qz autē duo insolidū possidere nō possunt. l. si. s. ex con-
trario. j. de ac. iur. possit. in iudex pōt iudicare q pūmas possit
for. de pos. recedat. z facere q missus ex pzo decreto possideat.
tex. est nō. iustia gl. q hoc sentit in l. iij. s. duas. ver. h. forte. z s.
discedat. s. e. z hoc ibi late vult Ang. z Pan. de ca. reputat hoc
singulare. idē tenet Bal. in aut. z qui. C. de bo. aut. in. pos. Et di-
cit in l. i. esse causam si reus sit in nūma cōmuniata. all. nō. per
Jmo. in c. dilecto. de ver. sig. Et idem tenet Bal. in l. cōsentia.
neu. C. quomō z qñ iudex vbi vide duas pulchras limitationes.
p. C. dignus pzetorū. Adde q idem erit. si stare p aduersariū
quomin⁹ actor mitteret. c. cōtingit. de do. z cōtra p tali pigno-
re pzoio cōpetit vtilis hypothecaria creditorū in iudicio. l. ij. C.
de pzet. pig. similiter cōtra debitorū cōpetit vtilis pignoratia.
tia. vt est tex. sing. in l. i. s. cui. s. qñ poterit. s. vt pos. le. s. Ang.
f. C. d. est bona. Adde q Jmo. dicit hoc dictū in. ex quo infer
q nec pariter valeret statum. q tamen nō possit pzo cōstanti
quia istud lucrū nō venit ex pacto sed immediate ex legis dispo-
sitione. i. ex statuto l. penā cōmuniacē. sic quādamodū alias sta-
tutū possit multare cōmuniacē ita videt q possit hanc penā in-
ducere. cum etiam pene legales sint a iure permisse. facit secūda
cū. quod notat in cap. dilecti. de arbit. Idem videtur sentire
Roma. Bald. in l. accepta. illud approbat. C. de v. s. qz nō. gl.
in s. si vero. in aut. de exhib. reis z illam dicit esse singularem.
per quā concludit valere consuetudinem z statum. q missus
ex pmo decreto lucratur fructus z probat quia sicut iudex po-
test facere. q ex nūma cōmuniacē lucratur. l. i. cūl. s. si. i. ex
quib. cau. in pos. ca. ergo z similiter statutū debet posse hīc ope-
rari. scilicet q nomine interesse lucratur fructus. Et idē r. Bald.
in l. s. si et nota. cau. z in l. cōsentia. C. ad i. qñdo iudex.
Ang. in rpe. l. nemo carcerē. de exactib. Lan. Rodolph. in c.
cōsultit. de v. s. dicit si nō cōstet de fraude q missus in pos. sit
signē lucras fructus. z hoc videt esse in locū pene legalis. vnde
bip. attrahatur ad satisfaciendū debito. vel videtur q statutū
hoc intro duxerit loco interesse ppter morā. qd intelligit verū.
si actor erat vere creditor. alia s. fecus. q sicut non possit foris
cū recta conscientia retinere sic nec fructus. z cum hac opi.
transit Alex. cui adde q idē Bal. cōf. liij. q. lib. incip. i. z hīc
si nomine. ad hoc vt missus. tenet predicta gl. q valeat cōf. in
do predicta. vel statutū. z ibi dicit. q minor ex capite statuti. vel
consuetudinis pōt pati illam penam. z damnum fructum. quia
statutū pariter ligat minores z maiores l. si sine. s. l. uel. s. s.
de adm. tuto. z hoc verum si in totum seruatur forma statuti.
f. And. Bar. C. Quero. qd in realibus. Adde que remissi i. auth.
ad her. C. de v. s. iur.
g. C. iudex expetit. Adde q opi. Bar. in d. l. i. cūl. s. si. sequunt
Jac. de Bre. z Ang. Idē etiā tenet Jo. and. in addi. Spe. in ti.
de primo decr. s. i. restat. ver. hoc autem notandum est. Jmo. in
c. dilecto. de ver. sig. Jo. Andr. z Anto. de Epit. in c. contingit. de
dolo z contra. z Abb. cōf. lxxviii. q. lib.
h. C. cum dy. Adde secundum Alexan. q magis communiter.
alij tenent idem q Bar. hic cum quibus etiam ipse tandem te-
nuit. l. ui adde f. de de. de Senis cōf. cxi.
i. C. intra biennium. Adde vt per Spe. in tit. de secundo decr.
s. iuxta. verū. quid si illercedat. quia Alex. dicit q illa op. est cō-
munioz z verior q nullo modo audiatur.
h. Poma. C. Soluere debuit. Adde quid ex hoc inferat Alex. cō-
f. liij. volu. iij. z vide Pan. cōf. lxx. volumi. j. z Alexan. cō-
f. xi. volumi. v. Alexand. reprobat Bartol. qd iūo veniens in
tra biennium non auditur.
i. Equaliter. qualiter debeat intelligi.
f. Ante hoc decretum. Si p pluri-
bus eo. tēpo-
re fm decretū interponitur quilibet prorata dāni admittitur.
si p vno primo ille dñi loco habet. sed ex primo decreto oēs mi-
tatur in totū. sed partes faciūt per concursum. h. d. cū s. seq. Ex
pone literā ibi. equaliter. i. simul. vi denotet qualitatē posses-
sionis. nō portionū. Jac. de Bre. z Bal. d. l. d. Opp. z videt q pū debeat
esse in possessione cū secūdo. vt j. l. s. si quis ante. z s. si plures.
Sol. ibi loquit in pmo decreto. hic in secūdo. Opp. qz hic dicit.
cōtingit. r. de l. pzetor. s. hoc edictū. s. e. Sol. dicit gl. debet
fieri. cōtingit. i. futuro. C. itē opp. de l. vlti. C. de bon. auto. in
di. pos. Sol. ibi bene poterit interponi p pterito. hīc nō. Itē z
alias interponit p futuro. in possessione. s. qz cau. in pos. ca. z
vbi cūqz petis cautio etiā pzo legato cōditionali. in ti. vt leg. no-
ca. l. pp. qz duo non possunt insolidum possidere l. duo. j. s. pze-
ca. Sol. vt in gl. z hic dicitur. q faciūt partes per cōcursum. ex
go insolidum non possident. C. Quero dicitur hic. equaliter.
qualiter debet intelligi. equaliter. Et quidā sunt qui credūt. q
ex secūdo decreto equaliter mittitur. i. partib⁹ equalibus. Non
est verū. dic vt gl. i. z habes quatuor ex istis s. Quādoqz plures
mittunt.

mittitū
plures n
s. respō
a equalite
res. s. e.
equalite
fies. qui
līa in mī
concord
b hīc iacet
infi. facti
a C. Equal
b Land. a
in pñe
emittit a
c Se
vno modo
hic qñ
ctum oñ
verolo
1 C. Quā
tra que el
s. Si
p. Permiss
cōpelli
bene vt q
posse
f. statio
a equissim
lis. quid
seques
die aut ill
venit
ceteris. s.
tur apud
a C. Adm
valent
tes. quia
bi non in
f. Alter
tur in cop
2 Tempus
tra absen
3 Proceflu
tum absen
tatam ten
s. Mo
1 r. Et gl. d
sed hoc nō
nō possunt
cat modic
go expōm
tem. z tūc
2. Ang. fi
tur. vt in q
ri Et quid
daz arbit
intelligas
contra pze
ex scō deo
noza. z i. e.
spatiū z tū
sens a iudi
3 i. s. de no
hilominus
pellationē
petitur rel
habebit re
1 C. Decre
tur ex obli
Jndex non
2 fieri queda

mittitur simul ex secundo decreto. et sic pro rata damni. Quādoq;
plures mittunt separatim. tunc secundus missus est dñs, ut hic
s. respō. Quādoq; simul plures mittunt ex primo decreto. tunc
equaliter videntur missi. Quādoq; separatim sunt missi. s. si plu
res. s. e. Et sic exponit equaliter. i. pro rata damni, s. in glo. vel
equaliter. i. eo tpe. s. in hac de. de. de. de. Et p hoc sustinebā te
fies. quidā depoluerūt quendā sibi institutū in maiori parte. s.
lū in minori. alij dixerūt eos institutos equaliter. reducebā ad
concordiā equaliter. i. eodē tēpore. sed diuersa portionebus. ut
hic licet de ppria significatione aliud sit. Interdum. bōe here.
instit. facit de testib. c. cum tu. et dicam in l. insulam. s. j. sol. mat.

ADDITIONES.

¶ Equaliter. Vide. Eld. consil. cxxviii. et Ro. cōsi. cccj. sequentē
Bart. in his terminis.
¶ Land. Sepiell. C. Interdū. istud reprehendit Roma. in l. j.
in pñe. s. de op. no. nūtia. et cōsi. cccj. et consil. cccc. et ibi se.
emittit ad d. l. j.

¶ Sed si quis eorū. C. pp. de l. iij. s. si. s. cō
vno modo q. ibi directū cessat. hic vtile dñt. Vel potest dici q.
hic q. fuit interpositū s. in decretū q. o casu propter sumptū sa
ctum q. s. s. in decretū sit interpositū nō dñt directū. sed vtile abi
verolo mittit quando secundū decretū non erat interpositum.
¶ Index dubitat ne partes veniant ad arma. potest illum cō
tra quē est facta missio ex primo decreto deicere de possessione.

¶ Si quis autē in possessionē.

Permissionē ex primo decreto. ille q. quē facta est missio. non
cōpellit de possessionē discedere. s. hic loquitur regulariter. et non
bene vt gl. dicit. tñ pōt index ex cā et ex pñe de. deicere pñū
possessionē. vt s. e. l. iij. s. si forte dñt in f. s. vñs lec. a pñe cām
l. i. s. si forte dñt in f. s. vñs lec. a pñe cām
¶ Fatis est sufficienter si dubitat ne partes veniant ad arma. l.
a. equissimū. de vñs fr. adē hic q. mittit in possessionē rei immobi
lis. quid si mittit in possessionē rei mobilis? Et dicit qdā q. fiet
sequestratio. vt q. satis d. cog. l. si fideiū. s. i. f. i. Vel secū dñt.
dic. aut ille qui in pos. mit. non est pñs suspecta. et tunc non de
venitur sed datur creditō. vt l. i. s. cui. s. q. legatō. vñs. vt in
ceteris. s. vt in pos. leg. Aut est persona suspecta. et tunc deponē
tur apud alium. vt l. si fideiū. s. i. f. i. s. qui satisfacere cogant.

ADDITIONES.

¶ Ad arma. Adde pro hoc qd voluit Bal. cōsi. cxxviii. iij. lib. q.
valet sententia lata ex abrupto. cum timor est scandali inter par
tes. quia licitum est iudici fallere. ne fallatur. et hoc not. quia ali
bi non inuenies.

¶ Alternativa posita inter duo incompatibilia. non resolu
tur in copulativam.
¶ Tempus quantum spectari debet quando sit missio in pos. con
tra absentem.
¶ Proceffus valet si index non obseruet spatium temporis da
tum absenti. licet per appellationem non rescindatur ob breui
tatem temporis.

¶ Non autem statim. Quero. qd velit di
cere text. ibi. q. aut.
¶ Et gl. dñt. qd ista alternativa resoluatur in copulativā. vt in glo.
sed hoc nō pōt esse verū. q. caderet inter duo incompatibilia. que
nō possunt simul esse q. longū silentiū. et aliquandū. qd signifi
cat modicū. sunt cōtraria. sicut magnum et parvū. Qualiter er
go expōnemus? Et l. d. dicebat. Quādoq; sit missio cōtra absen
tem. et tūc expectatur per longū tēpus. et sic loquitur in prima par
te. Quā sit missio cōtra presentem. et tūc parvū tēpus expecta
tur. vt in ij. parte. Quero quātū tēpus erit qd debet specta
ri? Et quidā dicit q. per x. ann. q. dicitur per longū tēpus. qui
daz arbitrio iudicis. et istud t. gl. arg. l. j. s. si. de iur. de li. Et nō
intelligas contra presentē in iudicio. sed presentē in ciuitate. q.
contra presentē in iudicio si non cauet. incōtinēt mittet in pos.
ex secō decreto. l. nō alienū. s. de interroga. action. et l. i. q. s. de
nox. et l. e. l. inter quos. s. j. habes ergo. aut est absens per lōgū
spatiū et tūc p magnū tēpus expectat. vt hic. j. rñs. Aut est ab
sens a iudicio. vt in ciuitate. et tūc incōtinēt sit missio. l. i. s. qui.
ij. s. de noia. f. Quid si index hoc spatium nō obseruat? tñ in
hilominus vs proceffus. vt j. pñe. s. s. poterit rescindi per ap
pellationē. ppter breuitatem dilationis. vt extra de dila. c. j. vel
petetur restitutio. si persona esset. cui cōpeteret. vt j. pñe. s. vel
habebit regressum contra iudicem. ex quasi maleficio.

¶ Decretū secundū interpositum cōtra non latitante qñ agi
tur ex obligatōe causata facto rei. i. qua debet fieri missio valet.
Index non debet festinare in secundo decreto. sed in primo s. c.
fieri quedam non debent. que tamē facta tenent. quod est veti

tum quando ultra let non procedit.

¶ Index p. hñt ignorantem possessionē.

¶ Admo: eo ipso q. fuit contum. ax. non presumit lesus in euasa
damni infecti. et norali in alijs vero quomodo.

¶ Admo: aduersus primū decretum potest restitui.

¶ Decretum secundum non est sententia diffinitiva.

¶ Appellari potest a secundo decreto. a primo non de iure nostro
iure canonico sic.

¶ Si forte. Et cā dñi infecti. et s. non latitāt pcc

tionis i. integrū. Vel aliter missio impos. ex secō decreto facta s

absentē Reip. causa vel minorem valet sed remedio resti. in in

teg. retractatur. h. d. C. pp. secū dñ decretū interpositū cōtra

a non latitāt est nullū ipso iure. l. s. vñs. s. j. q. b. ex can. i. pos.

ca. et l. Imperatores. j. de pñ. et d. l. i. ignorare. C. de resti. mll.

gl. non tangit Sol. vera est illa. qñ agitur cōtra obligatū obli

gatione personali. et tūc requiritur latitatio. et sic loquitur cōtra

ria. Qñ. et non agitur ex sua obligatione. vel suo facto sed p. fa

cto ipsius rei. in qua dñ fieri missio. et tūc non requiritur latitatio

vt hic. Et hoc posuit l. y. in l. ignorare et dñ. s. de Bre. hoc te

ne menti. habetis vñam gl. q. index nō debet festinare et hoc est

verum in secundo decreto. fallit in primo et hoc inuult glossa in

verb. possidere que incipit. ex secundo decreto.

¶ Item nota. dicit gl. q. quedam prohibentur fieri que facta

tamē tenet hoc est verum qñ lex ultra nō procedit. l. non dubiū

C. de legi. et cā contrarius. extra de reg. iur. lib. vi. C. j. et not.

q. index ignoratē priuat possessionē. vt j. s. acc. pos. l. q. vñs

fas. j. et cū pñe. C. Quert. an eo ipso q. fuit cōtuma. videat

minor les. et in hac cā noxali nō. q. pōt esse q. eius interest

magis non defendi quā defendi l. si quis putat in f. s. cōi dñt

Unde de hoc dñ cōstare in cā de iustitia. i. alijs vero consili

ex secō decreto est facta veditio. vel datio in solutum. de doceri

de grant dñno vt s. de mino. l. si ex cā in pñ. et not. j. de bo. aut.

ind. pos. l. i. minor. C. j. et aduers. pñm decretū potest resti

tui. l. minor. et i. h. quali contumax. s. de mino. et ibi not. et tūc co

ipso quod cōtuma est lesus. quia nō auditur nisi resectis expē

sis et etiam pñsatisfactio et diligens paterfa. hoc nō fecit

set. C. j. Quero. an in decretum sit diffinitiva sñia. Dñt. dicit q.

c non per hunc. q. datur in absentem. nec requiritur cōtestatio

d litis q. secus in sententia. l. i. s. illud de tēpo. ap. C. j. et potest

ferri contra minoē indefensū vt hic. secus in sententia. Jñū

et minores. C. si ad ut. rem iud. et de re iud. l. contra pñm. l. i. et

quod ibi not. Et an a secūdo decreto potest appellari. Videtur

q. non q. est sententia inter locutoria. Dñt. dicit contra. quia ab

forbet ius partis ergo potest appellari. l. i. vñs. s. de mino.

et ante sententiam. j. de appel. recip. meli. facit l. i. et pñe. s.

permittitur. de minor. dicam plene in d. ante sententiam. a

primo decreto non potest appellari. quia ius partis non abso

bet. secundum Dyn. qd est verum de iure nostro. sec. de canoni

co. quia ab omni grauamine appellatur.

ADDITIONES.

¶ And. Barba. C. pñs. no. casum in quo nō requiritur lati

tatio. vt perueniatur ad secūdu decre. in causa dñi infecti et

noxali. in quibus obligatio trahit originem ab initio rei. et idē

in causa liberali. l. neque infantes. j. de fidei. libet.

¶ Domat. C. j. et aduersus. Adde q. de hoc fuerūt quatuor opi.

vide Jo. And. in titu. de primo et secundo decreto. s. restat ver.

sed pone.

¶ And. Barb. C. Quero a fm. vide gl. sin. i. l. pñenti. s. cū antē. C. s

de bis q. ad ecclē. cōsi. Jñt. dicas sñia ab obseruatione iudicis.

vide Bar. in l. Titia. j. de ace. Idem in sñia que fert sup. perē

ptione instantie. vt l. i. de app. Idem in exceptiōe perēptoria

et clemen. sin. de appellat. extra vide d. l. n. sic pondera. an tēn

ta p ad iudicatōe bono iud. esse decretū in. facit q. no. et ar.

in l. i. s. l. i. et j. ea. s. posica. et in l. ne oq. s. vbi decretū. ff. de o.

p. vt q. si est interpositū ex falsa cā. nō teneat l. j. s. bec vba. ff. ne

vis fiat et l. magis pñe. s. de reg. c. l. i. s. pñe. s. pñe. s. pñe. s. pñe. s.

edi. l. i. si ad que. et ibi no. s. de acq. h. l. s. de tū. et cur. datia ab

his. l. i. si cui bonis. de ver. ob. l. i. i. s. de ac. pos. gl. et doc. l. i. s.

C. qñ pñe. non est neces. Bal. in l. pñe. s. pñe. s. pñe. s. pñe. s.

¶ Item potest. Idem dicas q. sententia banni potest et iā fer

ri. vide. Bal. in l. cum et minores. C. si aduer. rem iud.

¶ Abi autē quis. Quero. que est rō q. i. primo

sic. Rñ. q. in primo decreto. q. mittit in possessionē nō possidet.

sed est i. possessionē ideō dñs nō dñt. q. vere possidet. sed ex

secō decreto nō possidet esse. q. sunt duo domini. insolidū. idē do

minus dñt. s. p. s. e. s. si plures. Sol. vt in gl. C. Quert. gl.

quā in alijs creditoribus. dic q. pro rata. vt in gl.

[illegible]

¶ **Testium** quando timetur de morte, vel absentia in hac materia, statim fit processus, et examinatio, et condemnatio, et diffinitur executio.

¶ **Nullum** in possessionem non admittens ex causa debiti conditionalis statim condemnatur.

S. Si quis ex hoc edicto C. Opp. de l. si sterilis. s. cū
penditorem, de actio. empti. et f. col. damni. s. si is. Gl. no soluit. Dynus dicit, quod in illis non extendatur actio nec obligatio. Preterea ibi est extensio circa rē que prohibetur. hic circa tempus. ¶ Item oppono de hoc, ad. Lantiquam. nā ibi videtur quod ita demum extendatur si ante damnum offeratur. Sol illud quod ibi dicitur, ante damnum est impunitum, si ubi perpetuo

ADDITIO.

Allex. C. Sed contra. Ex hoc habet singularem limitationes ad locum, s. condemnatio, hic alleg. de tabu. exhibet. vide q. ibi dict. C. Adde quod p. aul. de calum. refert Ange. dicere, quod in voce adiut. Bartol. allegante alium leg. in verit. extenditur. in l. antequam. j. q. d. m. l. i. leg. vel statum. dicat aliquem haberi p. con. fessio. quod ista ficia confesio non est minus vir tutis, quam esset vera, nec ex ea potest agi, nisi quatenus agitur ex vera: nam dicit p. aul. quod hoc factum istius modo admittit is, istum missum, habet loco cautionis: sed si cantio vere esset interpolata, non posset agi ex ea, nisi secuto damno: ergo nec agere ex illa ficia cantione, yb. hic dicit textum.

Sol. p. i. n. vis fiat. l. i. f. i. j. i. Sol. v. t. i. n. g. l. i. c. p. i. q. u. o. d. n. o. n. d. e. t. u. r. i. b. e. d. e. m. q. u. i. a. c. p. d. e. l. i. c. t. o. S. o. l. u. g. l. i. c. q. u. o. d. n. o. n. d. e. t. u. r. i. n. f. u. c. c. e. s. s. o. r. e. m. f. i. n. g. l. a. r. e. m. i. n. f. u. c. c. e. s. s. o. r. i. f. i. n. g. l. a. r. i. S. o. l. u. g. l. i. c. d. e. v. i. d. e. t. u. r. i. c. o. d. e. m. l. i. m. i. n. u. m. i. s. s. a. d. i. c. t. u. r. i. R. e. s. m. i. n. u. s. r. u. i. n. a. i. f. i. n. t. a. l. i. e. n. a. t. a. p. o. s. t. c. i. t. a. t. i. o. n. e. v. e. l. d. e. c. r. e. t. u. m. d. e. c. a. u. s. a. a. n. t. e. i. n. t. e. r. p. o. s. i. t. u. m. p. r. i. m. u. m. d. e. c. r. e. t. u. m. a. n. t. e. c. a. d. e. m. i. n. i. s. t. a. i. n. t. e. r. p. o. s. i. t. u. m. p. r. i. m. u. m. d. e. c. r. e. t. u. m. c. o. n. t. r. a. v. e. n. d. i. t. o. r. i. u. m. Z. i. l. l. e. n. a. t. i. e. l. l. f. i. a. t. a. p. o. s. t. p. r. i. m. u. m. d. e. c. r. e. t. u. m. a. n. t. u. s. v. i. g. o. r. e. p. o. t. e. r. i. t. c. o. n. t. r. a. c. a. p. t. o. r. e. m. p. e. r. u. n. t. a. d. s. e. c. u. n. d. u. m.

S. Iudex ¶ Et ppo. quod damnum infecum non po-
test efflimari. quod tex. innuit. Sed. vi. i. gl.
¶ Oppo. q. non potest alienari. licet non pendens. l. si. de liti. c. el.
non erat litigiosa res. quia non erat questio de dominio. ¶ Et p.
pon. quod minus magis quod contingit post indicium. vt. l. ad
les. §. ita sciendum. de edili. edic. l. si. factus. Jacob. de arc. c.
l. tra. contra. quia illud est verum. quando illud quod li-
tis contestationem accidit. non venit in alia actione. alias secu-
non potest. de iudic. i. ritum. l. l. Et tunc. in li. Sed hic venit in
alia actione. quia bac stipulatio committit quoties damnum
datur. vt. i. rem ratam habet. l. i. procurator. ergo. c. Sed teneo
gl. quia predicta sunt contra l. non solum. de rei ven. l. non ob-
stat. l. non potest. q. loquitur in eo quod cotingit postea. et est per-
nitus separatum ab eo quod venit in primo iudicio. §. ita loqui-
l. Et tunc. de opere publico facto de nono. q. erat omnino sepa-
ratum a primo. Et hoc potest verum in bac stipulatione pecto-
ria. in qua officium iudicis mulctum sit. sicut in actioe in res
z in arbitris. d. l. non solum. Sed hic est stipulatio conventiona-
lis. tunc non venit in eadem instantia. sed alia interpellatione
opus est. vt. no. in l. i. c. de iudic. secundum opt. 30a. fed alij cotra
in gl. bi. vbi dicte opt. examinatur in gl. super verbo. deductus.
Et predicta procedit. prout hic agitur ex stipulatione dami. Infe-
ctis. sed si ageretur hypothecaria. vt. statim dicam. tunc quia est
actio in rem z arbitraria. l. in actionibus. de liti. iur. an. ne
vbi venit in eodem iudicio. in verbo. firmare. d. l. non solum. ¶ Ve-
ro primo. quia actione hypothecaria. Et hic in fin. dicit hypothec-
caria. vel ex stipulatione. z bene. et si sunt duae lectiones. ¶ Quor-
da quem agitur. Si ponis in hypothecaria. quia est in rem. po-
test consentire primo. z ille in quia facta est alienatio. Si ponis
in stipulatione. id est secundo. d. gl. quia efflimari pzo eo qui fuit
pulsatus. z pzo eo qui eius loco successit etiam in rem. quod non
est verum nisi in successione. vt. dicitur infra p. 20. l. damus. c. em-
ptor. z in dicto. §. ad iuratum. ¶ Quero. quid si. ante interpellationem
p. 20. m. decretum posui citationem. vel decretum de canendo
fuit alienata an ex eadem instantia interponitur primu. decre-
tum contra emptorem. ¶ Respon. non. sed contra venditorē tan-
quam dolose elicit possidere. l. quoties. c. pto. z de norali. §. ipisus
autem. emptor in opus est non iudicio. l. i. de necessitate. §. si.

mulier venit. no. fallit in causa legatorum fauore vltime volunta-
tis, ubi contra emptorem fit missio. vt supra vt in possessio. leg. l. si
legato. l. i. C. eodem. l. certa est forma. T. Quero, quid si aliena
uit post primus decretum. an eius vigore poterit perueniri ad
secundum contra emptorem? Et gl. videtur velle quod agatur
hypothecharia. vt hic. l. de pto. pigno. Bico si missus. a sua
detentione culpa. vel negligentia ceciderit. habet necesse age-
re hypothecharia d. l. i. de pto. pigno. si vero possessioni incu-
bit. tunc per ingressum emptoris eam non perdit. l. missio lega-
tario. infra p. emptor. l. v. l. i. l. i. l. i. C. de pig. l. ideo dicte leges
dicunt. qd emptori non videtur tradita.

ADDITIONES.

- Ale.** C. Puto verum. Idem tenet hic Ang. de quo p. do. Jo.
hic. Et vide quod no. per Bar. in l. si quid. C. de serui.
b Quia actione. Aude que dixi post Bar. in l. si cui. s. queri po-
terit. vt in poss. l. e.
c Ante interpositum. Lynus tenet contrarium. qd debet fieri
executio contra emptorem. licet nunquam fuerit citatus. ita te-
net ipse l. i. vnica. C. de aliu. mu. causa fact. in v. q. per l. certa
est forma. C. de in poss. leg. S. z vt vide q. no. elegat Bar. in d. l.
vnica. z l. ob maritum. C. ne vxor pro ma. vbi elegat? loquit
quam alius in hoc articulo. z adde Bar. in l. a dno pio. s. si sup
reb. j. de re iud. z in l. j. s. necessario. s. si ven. no. z latius in rep.
l. creditores. C. de pig. p. d. Ant. in c. q. z A. de iudi. p. Bal. d.
l. certa est forma. Adde q. Ang. z opi. Bar. ex qua d. t. resolu-
tare magna veritate. q. no erat necessaria excusio principalis
debitoris. sed si haberent inchoate noui processum tanquam co-
tra tertiu possessorem esset necessaria excusio. p. auct. p. presente.
C. de fideius. Et ista dicit. Pau. meti tenenda. q. sunt q. d. iana.
z p. auct. sciunt reperire. quia Bar. loquitur breuiter. z obliuere.
C. l. aud. de Seyssel. Inn. in c. l. extra de alienat. iudic. mut. a.
causa fac. refert duas opiniones. Aude etia Bar. in l. si. C. de re
ligio. s. de hac materia post Bal. d. l. i. s. omnes i. l. executorie.
C. de execut. rei iudic. Bal. in l. si. co. titu.

LEX XVIII.

Amni infecti stipulatio

Competit. Etiam ei qui h. ius i. re. competit
ius agendi ex stipulatione de da-
no infecto que stipulatio no. trahit ad eu casum. de quo no. est ve-
rissimiliter cogitatum. h. d. Jo. Quero. an bonafidei possessor
posset postulare? Dicit s. e. l. qui bona. s. z superficiarius. ver.
sed ei. Quero. an ille qui habet actionem personalem posset pe-
tere? Glo. hic tangit. dicam in s. emptor.

- a** **S. Sed quod.** Illud q. qd p. d. sui culpa. vel fure
publico in actione non venit. h. d.
Sicut ad id quod no. dicam j. co. l. damni. s. cum parietem.

ADDITIONES.

- a** **Sed quod.** Et p. istum ter. vide hic qd no. dicebat Ang. z ad
de q. dixit Bar. z Ang. in l. qui cum tutoribus. s. de transla. z q.
not. in s. duo fratres. l. qui Rom. j. de verb. ob. Sed dic q. hoc
idem vult Bar. i. d. l. damni infecti quida. s. cum parietem. j. e.
in si. quam hic alle. Adde q. Pau. de ca. refert Ang. dicere.
q. audiuit Bar. in voce dicere. per huc ter. q. si fratres diuidat
hereditatem paternam. z promittant inuicem no. petere ratio-
ne iuris de presenti. vel de futuro. z contingat alteri mori absq.
eo q. impleuit voluntatem defuncti. a quo forte damnatus fue-
ra. t. quo casu deuoluitur ad coheredem eius pars. aut. hoc am-
plius. C. de fideius. g. alter superueniens. no. obstante pacto. po-
terit ea petere q. illa consequitur iure publico.

- a** **Fructuarius.** dñs possunt petere sibi cauere ab extraneo.
b **Proprietatis dominus.** quando petat sibi a fructuario cauere
propter damnum.

- a** **Onus refectionis** semper pertinet ad fructuarium. sed quando
est magna impensa repetit. modicam non repetit.

- a** **Usufructuarius** qua actione repetet. expensas magnas factas
in re a proprietario.

S. Si cuius vsu fructus. Ordinarius
dit extraordinarium. nisi esset plenius per extraordinarium con-
sultu. quam per ordinarium. h. d. cum l. inter fructuarium. j. e.
z in l. huius. s. z. s. ci. qui. j. e. a. l. C. oppo. de l. inter fructuarium.
hic est vna gl. parvula in verb. edum. que vult tollere contra-
rium. z incipit. totalium z. sedm illum modu. Dy. tollit contra-
rietates istaru literarum. q. s. m. vnam l. e. debet cauere dñs. se-
cundum aliam non. Sed que est ratio. q. de vitio soli domin? ca-
uet fructuario. z fructuarium dñs de vitio operis. Et l. d. dat
vnam rōnem alibi. q. de superficie dominus non cauet. q. vsu-
fructuarius h. refectionem. sed solus non potest refici. cum de-

frueretur domus destructo solo. z sic extingueretur vsufru-
ctus. l. repeti. s. rei mutatione. s. quib. mod. z vsu. amitt. z ideo d.
dominus de solo cauere. z ista est ratio. no. videt alia. Et his
sumo ratione. q. aut vsu fructuari? potest reficere no. deponen-
do edificium. z tunc pertinet ad eum relectio. aut oportet vt de-
ponat. z tunc petit sibi cauere. nec curo de vitio operis. vel soli z
d. l. inter fructuarium. respexit facti accidentia. q. vbiq. elict rō
quā assignauit. lex habet locu. Alteri? op. de l. inter fructua-
rium. l. i. d. i. s. q. vsu fructuari? cauet de vitio operis. sed quero.
nōne idē venit in cautione de vitio fructu? Sic. q. cautio dñi
infecti puidet pleni? q. in ea venit culpa leuissima. vt j. ci. qui.
in si. que non venit in illa de vitio fruendo. ideo interponitur.

- a** **Alterius opo.** ter vt videas ser. mēbra. Quandoq. domin?
z fructuari? petent cauere ab extraneo. z possunt vt hic in prin-
cipio. z lege. qui bona. s. z superficiarium. supra eodem. Aut pe-
tit vnus ab alio. z tunc aut fructuari? a domino. z sume tres ca-
sus. Aut petit sibi cauere de damno quod timet de domibus in
quibus habet vsu fructum. z de vitio ipsarum edum. aut de
damno quod timet ab ipsa domo fructuari? in proprias edes
suas. In primo casu dic. Aut relectio pōt fieri sine de positione
edificij. z pōtinet ad fructuarium. nec cautionē potest petere. vt
in prin. s. huius. z l. inter fructuarium. in si. Aut non pōt fieri si-
ne de positione edificij. z tūc petit cautionē. vt l. iter fructuariū.
in prin. j. co. l. quandoq. timet damnu de domo vicina i. domo in
qua h. vsu fructum. z tunc pōt peti cautio. cū alia actione con-
sultu sibi esse non possit. vt. l. p. x. s. sed inquilino. l. e. obli. a.
dicit q. habet consensum. z illa no. datur hic p. principaliter. vt
no. j. e. l. rebati? z qd dicit s. i. j. s. j. Quandoq. timet dñm
de domo fructuaria in domū propriam. z tunc distingue vt p. i.
mo casu distinet. ar. j. co. l. hac. z l. i. edibus. z p. caldem ratio-
nes. C. l. e. dñs ad scdm casum. quando p. petat? petit cautio-
nem a fructuario. z tūc aut damnum timetur de ipsa domo fru-
ctuaria in seipsa. z tūc aut timetur de vitio ipsius edificij. z tūc
non petit cautionē damni infecti a fructuario. siue ad fructua-
rium pertineat relectio. cū alia actione est sibi consultum siue ad
eu no. pōtineat relectio. nā cum ipse petere posset cautionem non
petetur ab eo. arg. l. apud antiquos. C. de fructus. l. i. quandoq.
timetur damnu de opere. z tūc aut potest sibi fructuario culpa
levis imputari. z nūc no. petet cautionē. sed eget cautio de vitio
do. z fruendo. Aut non potest imputari. tunc petitur cautio. l.
inter fructuarium. z arg. j. e. l. j. ci. qui. Secundo casu. quando ti-
metur damnu de domo vicina in domum fructuaria. z tūc aut
potest imputari culpa levis fructuario. z tunc no. pōt peti cau-
tio. q. venit in cautione de vitio. Aut non potest imputari cul-
pa. z tunc petit a fructuario cautio. vt ar. j. e. l. s. ci. qui. Tercio
casu. quando timet damnum de domo fructuaria in domū pro-
prium domini. z tunc dic vt s. dixi. per caldē rationes. in primo
mēbro. C. oppo. l. q. ad fructuarium no. pertinet relectio. nisi sit
modica. vt s. de vsu fructu. l. b. actenus. Sol. Quidā referunt ad mo-
dicam. sed no. est verū. imo semper onus refectionis pertinet ad
fructuarium vt hic. z j. l. inter fructuarium. z s. e. l. hoc ampli?
s. lina. siue sit impensa modica vel magna. Alibi dicam autē. z
no. repetet. l. b. actenus. supra de vsu fructu. magnam repetit. l. cum
ad quem. C. de vsu fructu. nisi hoc esset. vbi ipse deberet deponere
edificium. quia tunc dic vt supra. C. l. Quero qua? actione repe-
tit? Dicit vt hic glo. dicit. quod impensas magnas. actione nego-
tioru gestoru. Idem tenet in l. eum. C. de vsu fructu. Et doctores
non exaninant hic. Sed mihi videtur quod non sit verū. q. ha-
bet locum actio negotio. gesto. quando nulla necessitate gerit. se-
cus si necessitate. l. curato. r. s. C. de negotijs gestis. j. acit. l. p. re-
to. s. bis verbis. j. de bonis authoritate iudicis possidendis.

Quero quando repetit? Dicit de his duab? questionibus vt
plene dixi infra de publica. l. cotem. s. qui maximos. circa fi.

ADDITIONES.

- a** **Ale.** C. Quero qua. Aude plene per Bartolū in l. eodem. s. qui
maximos. j. de publi. in vlti. col.
b **Sed inquilino.** Nota q. inquilino no. habet
ius reficiendi. q. tūc sibi non
cauere. vt s. p. x. i. s. z hoc est verū. non tū tenetur reficere ex
natura contractus. sed actione negotiorum gestoru potest. S. z
oppono de l. qui bona. s. de illo s. co. d. Solutio de domo condu-
cta in ipsam domum conductam non cauetur. de domo condu-
cta ad proprias domos. si timetur damnum. cauetur.
c **S. Si qui.** In fine tibi. ci? scilicet rei culpa. non bois. s. z.
In. quidam. quod corrigat principiu. Non est verum. quia est
vtda legum correctio. Alij dicunt quod disputatiue hoc dicit.
Alij dicunt qd istud. plus autem. venit determinatiue. quod mi-
hi placet. Op. de l. qui bona. s. de illo. s. e. vbi nulla rōne inqui-
lino cauet. Dicit Jaco. de arc. si superficiarius timet damnum
de domo

de domo
domi co
reficere a
finis dete
perfician
qd finis de
finis dete
inquilino
inquilino
li cadit su
ni. j. eod.
legis nom
quia si do
flumini
plum. quan
in culpa

1 **Fructu**
z renasca
Generat
te. z domi
2 **Procur**
sas futu
3 **Arboz**
tiones su
4 **Domum**
bonitib
5 **Disuileg**
ad futu
6 **Disuileg**
vere deci
7 **Si**

citer inte
mas par
flea in p
C. l. op
tur. non e
ant erat
tio ad illa
qua habet
q. cautio
loquitur
bilis vid
Potest
fita est fit
z eleuant
tu. j. l. q.
glo. de l.
imitata. h
supra l. p
tio vendi
1 **Et ind**
ris omni
alter. q.
natozi in
cta an ter
nota hic.
est domus
borum ol
vt expet
Quid dñs
reale cen
mobilit
2 **Ind**
b **fa vtrū**
tenet hic
ratoribus
pone qd
c **Specula**
s. ratione
verificu.
batur. pe
supra de
d **Sed erec**
ras. vel
sequenti
lato. resp
gnote. vt
qd sempe

de domo superficialiaria in ipsam domū, et nō cauet. q. si vitiosam domū cōdixit, impūet sibi. Et incidit vitium superficiali, pōt reficere, aut vitium soli, tūc pōt migrare, et sic pōt loqui hic. Nec finis determinat, nec corrigit princip. Sed si timet de domo superficialiaria in domū propriā superficialiari, tūc habet locū hic, qd finis determinat principium. Sed indistincte dico, quod finis determinat principium, et s. de illo in l. qui bona, loquitur in inquilino cui per migrationem potest esse consultū. hic est talis inquilinus, cui non potest esse consultū per migrationem. Itaqz si cadit superficies vitio soli pōt insuū, vt l. inter quos, s. dāni. i. cod. In inquilinus vero repetit pensionem, unde ratio illius legis non vendicat sibi locum hic in superficialiario. Sed contra, quia si dominus non est in culpa, ista cautio non committitur. l. si iunimū, s. hic stipulatio, i. cod. ergo ista cautio non continet plusquam actio ex locato, et conducto. Respondet, imo qz venit in culpa leuissima saltem, vt s. de stipulatio, cum, s. seq.

1. Fructus alicuius arboris si p. mittatur, et arbor excidatur, et renascatur, an debeatur.
Generato si domū si quis promittat facere, et dare aquā in estāte, et domus corrūat, et reficiatur, an teneat.
2. Procurator simpliciter constitutus, videt constitutus ad causas futuras conexas, vel dependentes.
3. Arbor si vendatur et excidatur, et postea pullulat, an ille pupullationes sint emptori.
4. Domum faciens in meo, et promittens me recipere cum quinqz hominibus, si faciat aliam non tenetur me recipere cum decem.
5. Privilegium concessum monasterio, eius capitulo, an trabatur ad futuras cappellas.
6. Privilegium datum alicui, vt pro suis p. dēdīs non debeat solvere decimas, an trabatur ad futura p. dēdā.

Si is qui vnas edes. Stipulatio de dāno infecto simpliciter interposita, non refertur ad aliam domum, vel aliam domus partem post stipulationem quelitam, sed ad alias res posita in domum inductas bene p. rigitur. h. d. iste pulcher s. Et oppo. de principio ad finem. Quidam dicunt qz corrigi non est verum, quia est vitanda legū correctio. Dicunt alij, aut erat spes qz haberet illam domum, et tunc trabatur stipulatio ad illam et vt in gl. ista solutio non est vera, quia p. re, in qua habeo ius personale ad p. sequenda rem, nō habet locū, qz cautio possit peti, vt i. p. xijmo s. Solu. vera est, qz principū loquitur in in mobilibus finis in mobilibus. Ratio qz re mobilis videtur eadē cum illa argumē. cum tabernam, de pig. si p. potest esse qz trāit in corpus illarū edium, in quibus interposita est stipulatio vt gl. dicit. Itaqz, quia res mobiles portant, et eleuantur, non sicut in immobilibus, argumē. l. si prius, s. i. i. tu. i. l. quod si nolit, s. q. affidua, supra d. edit. dicit. Oppo. gl. de l. Titia, s. aius. Solu. ibi fuerunt verba testatoris limitata: hic verba contrahentium simpliciter p.olata. Oppono supra l. p. xijma, in fine. De hoc non dico hic qualiter stipulatio venditoris transeat ad emptorem, dicam infra p. xijmo s.

1. Inducit ad questionem, p. promitti tibi fructus istius arboris omni anno, arbor illa incisa, vel electa, et postea renata, vel aliter, quidā rusticus p. misit facere vna domū cuidam nobili venatozi in estate, et ibi dare de aqua frigida, est facta domus et refecta an teneat? Et vide istā glossam in verb. augeri, que incipit, nota hic qd p. fens stipulatio re. Dynus tenet istā partem, qz est domus, et noua arbor, l. qui res, s. aream, i. de solutio, et d. per bozum obligatio, l. inter stipulantem, s. sacram. Sed cōtra hoc v. expresse de seruitu, v. bano, p. d. i. seruitutes, s. si sublatū. Quid dicemus? Dic ibi ex textu solū cōtrarium. Aut est ius reale constitutū, quia fuit factū occasione p. dēdī vicini, quod ille nobilibus ibi habebat, et remanet in re refecta postea. Aut est ius personale, tūc nō remanet in edificio renouato. Querit glossa vtrū simplex procurator trabatur ad futuras causas: b. Et gl. tenet hic quod non, et format eā etiā in l. omniū supra de p. ratoribus. Et tenet quod non videtur datus ad futuras. Sed pone qd est simpliciter datus, an videtur datus ad futuras? Et Specula. tangit in tit. de p. ratoribus s. i. verificulo item oppo. s. ratione autem forme, verificū quid si dedi p. ratorē, et in verificū, sed quid si p. ratorē tenet quod ad futuras trabatur, per l. vltimam. C. que res pigno. oblig. pos. et l. si seruitus supra de seruituti, v. bano, p. d. i. et dicit quod hoc obtinet.
2. Sed credo contra, quod non trabatur ad futuras non conexas, vel dependentes, vt supra de tute. l. qui habet, in fine et l. sequenti in f. i. ibi tangit Dynus. Ad leges allegatas p. Speculato. respon. l. vltima. C. que res pigno. oblig. pos. loquitur in pignoze, vbi nullū damnum partis versatur, sed pleni est cautū, qz semper quantitatem soluendo liberatur: sed hic est p. iudici.

cum, saltē ex parte procuratoris. Nō obstat, si seruitus de seruitu, v. bano, p. d. i. quia ibi potuit ab initio sic p. videri qz cause erat future: sed hic nō potest p. videri, quod cause erat future.

3. Alterius facit secundum glo. quod si vendidisti mihi arborē que est excisa, arbor pullulat, an ille pullulationes sint mee? Et vide glo. et dic vt in l. obligationum fere, s. placet, i. de actioni, et obligatio, et ibi glossa disputat. Itē facit ad q. fecisti domū in meo, et p. misisti me recipere cum quinqz hominibus fecisti alia, an debeo recipere cum decem? Et vide glossam in f. i. et adde hic, et C. de omni agro deserto, l. si, et C. de allu. et palu. l. iij. et per hāc l. solue quod non teneatur, licet sit argu. contra s. de vulgari et pupillari, l. et si contra. Et ita dicit Dy. et non soluit. Tu responde, ibi est eadem ratio augmēti, et diminutionis: quia totum venit a fortuna, sed hic nō est eadem ratio, quia non venit a fortuna, s. sumptibus et labore. Et p. hoc facit quod notatur p. Dy. in c. qui sentit omis, extra de regulis iuris l. vi. Jaco. de are. indu b. et ad questionem, qz concessum fuit monasterio p. uilegiū exemptionis, et eius capitulo, aut trabatur ad futuras cappellas? Dic vt notatur per x. i. l. placet, C. de sacrosanctis ecclesijs, et l. p. uilegiū legia, eodē titulo. Quero quid si fuit datum alicui p. uilegiū vt non deberet soluere de p. dēdīs suis decimas, an trabatur ad futura p. dēdā. Et dic, est casus extra de p. uilegiis, c. qz circa.

ADDITIONES.

- a. Ale. Inducit ad questionē. Adde que notat Bar. i. s. sacram, l. inter stipulantem, i. de verb. ob.
- b. Futuras causas. Quid in delegatione causarum, vide in c. de offi. delega. in vj. Et adde hic dictis per Bar. quod cōmunis opinio est, qd procurator simpliciter datus intelligit datus ad futuras lites, s. Bar. sed in actore dic, qd nō est idem secundum casum singularem in litem corū, s. sed si ita, s. qz cuiusqz vniuer. nomi. quia debet intervenire iudicio decretū, qd non trabatur ad futura, l. si, i. de decreto ab ordi. fac. Et est illellet ad l. i. actor, de appellati, vbi dicitur qz procurator nō tenetur p. sequi ap. pellationē, licet teneatur appellare l. inuit, C. de p. ratoribus, qd secus est in actore, vt ibi. Et ad Bar. hic adde textum, et quod ibi per cū. in l. de his rebus, de arbitris, et tenēdo op. mionem Bar. hic potest limitari qz presentes cause aliquę erāt sed singulas causas dominus de p. senti haberet, trabatur ista cōstitutio ad futuras omnes, vt aliquod operetur, l. fundus qui locatus, s. de fudo instrue. Et ad predicta vide Baldū in l. si, s. i. C. de bonis que liberts, et doc. i. c. non iniuste, de p. ratoribus, in gl. ij. Adde p. Old. consil. cccx.
- c. And. Barb. Speculator tangit, opinio Bar. fuit originaliter opinio Joā. And. in p. allega. verificū in additio, sed opinio. Speculat. secuti sunt domini de Rota i. decilio. nouis, decilio. c. lxx. et cccxij. Joā. an. sequitur Bar. Joā. An. tamen postea concordat op. l. vide Bald. in litem et ad litem, s. de p. ratoribus, b. et ibi Ange. vbi sequitur op. Bar. et allega. Joā. And. domi. p. et in c. penult. de p. ratoribus, tenet Bar. hic, s. dominus Abbas tenet Spec. vide ibi domi. And. et Joā. an. qui sequuntur Spec. dominus Cardina. tenet cōtra eos ibi, et i. c. de rescriptis, et in clementi, i. de p. ratoribus. Et vide Bald. in l. i. actor, C. de appella.
- d. Alex. Non trabatur. Hanc partē tenet etiam Joānes An. in additio. Speculator, in loco supra allegato per Bar. Ange. in d. l. inuitus, de p. ratoribus, tenet simpliciter opinionem Spec. per d. l. si seruitus, s. de seruitu, v. bano, p. d. i. Et ad hec dicta p. Bar. adde eundem in l. hoc iure, i. de solu.
- e. Secundum gl. vide per Joā. de Imola in l. si fundum sub cōditione, s. qui fundum, de legatis i. Et ad istas questionēs b. facit qd nō, per glossam in l. certo generi, s. de seruitu, rustic. p. d. i. et qd ibi dixi, et not. ibi Bald. l. i. C. de iure emphyteu, vbi de hac prima questione.
- f. Item facit ad questionem. Et quid si passagū debetur pōtē, et pōt sit mutatus, vide Bald. in l. iij. C. de p. uile. h. i. Et adde similit questionē nō, p. Bald. in l. nō modus, C. de seruit.
- g. And. Barb. Jaco. de are. p. et ibi tenet, qz comprehendit futuras cappellas, per c. quia circa de p. uilegiis, et ar. in l. peculium, de lega. ii. et l. penult. s. de fund. instruat. vide glossam in c. cum capella, de p. uilegiis, et ibi Joā. And.
- h. Alex. Ad questionē, de qua vide p. Joā. And. in clementi. litem, de rescriptis, et per gl. et docto. in c. cum appella, de p. uile. quid autē si sit facta p. cū civitate et castris, an trabatur ad causas postea acquisite? Joā. And. in additio. Spec. in tit. de treuga et pac. in pen. questione, vbi allegat istum tex. In contrariū alleg. l. si qz filiabus, de testa. tur. volēs, quod pax trabatur ad castra nouiter acquisita per p. anli de ca. in l. si seruitus, in principio de seruitu, v. bano, p. d. i. et vide quod nō, Bar. in l. si conuenit, s. si nuda, s. de pignora, et actio, et que ibi dixi, et quod dixi secundū Bald. in l. inter stipulantem, s. sacram, de verb. obli.

Prima Bar. super. f. nouo.

f. iij

1.  Latio damni infecti habet locum, quando quis edificat in loco arenoso.
2. Latio damni infecti si fuit interposita scienter, vitio naturali loci, committitur.
4.  Forma stipulationis damni infecti que sit.

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some faint smudges and discoloration, characteristic of old paper. The left edge of the page shows the binding of the book.

10

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

refertur ad totum simpliciter: ideo totam partem comprehendit: ita est hic, ut habes hic in fin. Sed ipse dicit verum, ut est casus in l. lucius. s. filiam. s. de leg. ii.

ADDITIONE.

- a. Alex. C. Adiectio partis. Vide que dixi post Bar. in l. si quis in suo. C. de inoff. testamen.
b. And. Barb. C. Quero, lego. Et est ter. sing. coniuncta gl. secundum d. Lud. in prealle. l. Lucius. s. filiam de leg. ii.
c. Alex. C. Partis dimidia. Aliqui conatur hic in pugna op. Bar. et vide q. no. Bar. i. l. serui electione. s. si. de le. i. et c. Bar. transit hic. Imo licet contrarium teneat in d. s. filiam. C. Adde qualiter ista dictio pro dimidia sit intelligenda et interpretanda. Bal. c. 43. j. lib. 2. cons. 486. eod. lib. j.

LEX XXXVIII.

1. Articulus qualiter debes formare cum vis probare damnum ex eo quia domus destructa non potuit locari.



In hac stipulatione Interesse, et etiam expensas factas in soliendo, et locum cessans propter emigrationem inquilinorum iusto interueniente metu. h. d. c. l. c. C. pp. dicitur hic, quod ego fulsi communem parietem, habet locum stipulatio. contra. f. c. l. si edib. Sol. gl. tene scilicet sol. posita in gl. de hoc videbitis cras in l. inter quos. f. c. na. ibi tractabo materia de co. pariete. C. Querit gl. an ego fulsi, an repetat expensas in educti, vel expectabo ruinam. Dicit gl. q. de eo expectare ruinam. Vis gl. in ver. posse. q. in ci. dano post secuto. Et certe id est dano non esset secuto ut hic in fi. Quidam aduocatus volebat probare dano. ex eo q. domus poterat locari, propter destructionem de ea facta, et ponebat sic. dico destructa domus, et dano dnm domus esse passus q. domus cosue nit tati locari. Ego dico articulum istum non peludere, q. l. s. uenit tati locari. Vn si non esset destructa posset esse q. si posset tati lucra ri nunc, quati pauerat. Et ideo est dicendum quod domus destructa, et propter illud vitium, domus non potest tati locari quasi consue uit cum tati locari consueuerat. Et sic debet dici in articulo q. propter vitium domus ipsa non potest tati locari ut hic in l. sed et si conducere. f. co. ibi. propter vitium edium et tene meti.

ADDITIONES.

- a. Alex. C. Quidam aduocatus. Vide quod no. j. co. l. cu. emptor. s. b. C. Anti locari. De hoc vide Jaco. de arc. et Bal. de modo pro bandi fructus pensionis in l. si fundum. de rei ven. Et vide Bar. in l. in summa s. pen. s. de condi. inde. faciunt not. per Bar. in l. j. C. de sen. que pro eo quod interest in v. et vlt. q. qualiter pbe tur interesse, et modo probandi dictos fructus. vide etiam Bal. in l. j. ad fin. C. de fru. et lit. expensis.

LEX XXX.

1. Regula per exempla non restringitur, sed fit clario.
2. Ius in re habens quando debeat satisficere pro damno.



In iniecti stipulatio Pro opere, quod sit iure seruitutis de dno cauere, non satisficere. h. d. Not. text. si ibi. q. dictum et. Ex quo habet q. regula non restringitur propter exempla, sed clario fit. Facit de vi et viarma. l. j. s. quod vulg. l. scire oportet. circa fin. s. de excu. tuto. Ego promisi hic me dice re vnam materiam. et ppon. primo. de seipsa ad seipsam. Vide tur. q. Labeo male dixit. Quidam fatentur contraria. Et ideo vult. concor. vide glo. in ver. putabat. que inci. et male. ibi. sed et c. et gl. in verb. de re sua. que incipit. i. de opere ibi. vel distinguas. sed. Et ideo non bene dicit, quia hic loquitur de domino qui petit can tionem ab edificante, sed dominus debet cauere de vitio soli. l. inter fructuarium. s. eod. ergo eius rei nomine pro qua debet cauere alteri sibi non cauetur. l. apud antiquos. C. de fur. Sed esset vera, quando extraneo. non domino debet cauere. Item op. po. q. q. habens ius in re. debeat satisficere. v. s. eod. l. hoc am plius. in fi. et l. seq. Dicit gloss. dicit tibi. Et dicit quando in alieno publico edificatur, dictum fuit in l. si finita. s. si vero edificatur in alieno priuato, et tunc si quidem edificatur ab eo, qui nullum ius hz in re, indistincte debet satisficere. l. p. et 2. in princip. s. c. Si vero hz ius in re, tunc si quidem interponit inter dominum, et se ipsum, tunc est semper nuda promissio, ut hic. l. inter fructuarium. Si vero petitur ab extraneo, aut petit respectu iuris edifican tis tunc debet cauere. l. qui bona. s. j. s. Aut respectu totius, tunc debet satisficere. l. hoc amplius. s. questum. et s. si. s. c. Intelligo aut ipsam respectu totius cauere, quando suo et procuratorio nomi ne domini conuenitur, ut ibi. sed si suo nomine tantum, tunc pro suo iure conuenitur. d. l. hoc amplius. s. questum.

ADDITIONES.

- a. Alex. C. Non restringitur. Adde quod bene declaratur per exa pla, ut est gl. no. i. c. q. De timore defatu. no. et in d. s. q. vulgo

- b. C. Debet satisficere. Idem si simpliciter petatur, quasi tunc pro vtroque iure peti videatur, secundum leg. in d. l. hoc amplius. s. questum. do. Jo. in d. s. questum. videtur aliter dicere, quas dicat Bar. hic quem vide.

LEX XXXI.

In edibus. Qui hz ius rescindi, non hz ius repetendi hac cautionem. Item ista cautio non committitur ad id qd per aliam actio nem ordinataz peti potest. h. d. Dicitur hic q. socii inuito socii rescit. Contra in l. Babinius. s. co. diuidu. C. Sol. ibi loquitur q. ad aliu ysum vult edificare. q. est desinata. non cois. ut no. in l. si cedas. s. co. diui. et p. dy. in c. in re cois. extra de regu. iur. in vi. Item op. dicitur hic q. qui rescire potest. no. ha bet facultatem petendi cautionem. Contra qui rescire potest. no. ha bet ius socio. f. q. res negotia no. pt rescire initio dno. l. vl. C. de neg. gest. Item op. de l. inter fructuarium. s. c. vel q. rescire pot. et in peti cautione de vitio soli. Sol. in elige. q. vitia erat tale. q. no. poterat restaurari sine depolitione domus. Dicit in l. dani. s. ci. cur. s. c. Item op. de l. iter quos. f. c. So. ut ibi dicit. Item op. j. c. l. dani. s. ci. pariete. Sol. ibi dicit hac materia de re cois.

LEX XXXIII.

1. Inquilinus debet remedium educti de dano infecto contra dnm, non contra alium.
2. Cautio damni infecti petitur officio iudicis.
3. Dominus domus conducte an possideat res inquilini antequam eas includat.
4. Reditor cui rem obligauit non tamen tradidi. si postea ad euz peruenit, tenetur pignoratitia.
5. Pignoratitia competit pro pignore pretorio, in qua venit do lus, et lata culpa.



In aquilino Quod inq. supra eod. lege damni. s. sed inquilino. Solu. disti. que ut in prima glossa magna. Et similis distinctio est supra eod. lege, qui bona. s. de illo. Item opponitur quod inquilinus nunquam posset petere cauere, quia potest migrare, ut lege, in hanc stipulationem. Sol. Inquilinus hoc remedium habet contra dominum, non contra aliam: sic contra diuersos er go et lege, etiam. C. si intor vel cura. interne. Item oppo. de le ge. damni. s. emptor. supra eodem. vbi co. petunt duo auxilia co tra diuersos, et tamen vnus aliud excludit. sed ibi loquitur in eo, qui no. habet ius in re, hic sic. Item enim pro suis rebus. Item op po. q. dominus no. possit retinere sua autoritate. l. si q. intan ta. C. unde vi. Sol. hoc facit lege permittente. C. Querit: quas actioe petatur cautio damni infecti? Videtur actioe in factu, ut hic dicit actio. Sed gl. dicit iudicis officio. Item bocha. citi quod notat. in l. qui bona. s. qui damni. s. co. in veru. totum. Item pbat ex verbis edicti. s. eo. l. p. et 2. dicit cu. iubeo. Et est casus expulsi in l. j. de verb. ob. et j. de pto. stipul. l. j. et Inst. de diui. stip. Quero extra c. gl. vos scitis. et q. gloss. mouet q. an dno domus conducte possideat res inquilini antequam eas includat: ut no. in l. solutum. s. soluta. s. de pig. act. l. yn. ex aminal. l. c. et iuris. C. loca. in fi. q. hic text. facit q. no. possideat antequam includat. in l. j. de migran. et Alterius per hunc tex. Jac. d. Are. et. C. vos scitis. q. creditor tenet pignoratitia actione ad re restituendam. si est ibi tradita res: ut Inst. qui. mo. re. ibi. obli. in fi. Sed pone. q. obligauit tibi rem meam, et non tradidit, si res pignori obligata peruenit ad te. an teneris pignoratitia actio. ne. et d. q. sic per hunc tex. qd tene menti. Item querit Jac. de Are. an pro pignore pretorio competit pignoratitia actio: Et certe sic, sed non venit leuis culpa, sed dolus, et culpa lata. Et al legat l. is cui. s. queri poterit. s. ut in poss. leg. Sed habuisti ca sum s. eo. l. si finita. s. si quis damni. et j. de bo. autho. iudi. pos. l. p. et 2. s. his verbis. et c. est preterea.

ADDITIONES.

- a. Alex. C. Inquilino. Et facit iste tex. fm doc. q. conductor de do mo recedens p guerram. pestem vel aliam iustam cam. non te neatur ad pensionem futuram. de quo plene per Pau. de Laff. s. loca. l. si vero. s. idem cum quidam.
b. C. Op. q. dno. Et vide gl. Bal. l. p. c. de pig. ac. et gl. in d. l. si q. in tanta. et ibi Bar. Sed an istud ius retinendi traseat i singulari successorem. Bal. q. non in l. in iij. quest. C. de pigno.
c. Dom. C. Quero et. Vide Bar. in l. solutum. s. soluta. de pi. ac.
d. Alex. C. Quod obligant. Sequitur hoc Bal. in rub. C. d. pi. ac.
e. Querit Jac. de Are. Adde Bal. in rub. C. de pig. act. et Bar. in l. p. et 2. co. tit. et Bar. in l. si tibi. s. de pignore. s. de pac. vbi d. q. ad hoc iste tex. et d. s. queri poterit. sunt singulares. et Ange. et Jo. de Imo. in l. si finita. s. Julianus. s. eodem. dnt q. d. s. queri poterit. ad hoc est singularis.

Lex

Articuli
idoneum ve



In onabus et in fine ponit duo membra ea predicta bria, et ipsa p videtur, q. nec interponit, qd licet pua domo. Etiam solut bone. dicam ita formam ar neum vel no sociis alio in vtrum possit In l. nam. si sumptu. erga j. l. p. et 2. s. idem resp. de edifi. p. et



In interese et in fine ponit duo membra ea predicta bria, et ipsa p videtur, q. nec interponit, qd licet pua domo. Etiam solut bone. dicam ita formam ar neum vel no sociis alio in vtrum possit In l. nam. si sumptu. erga j. l. p. et 2. s. idem resp. de edifi. p. et

Interese
dum sit.

Dec
ne pro socie

Interese
dum sit.
Dec
ne pro socie
tur actione
aliam loqui
mo no. q. si
quatu domi
cemeta. que
In quo vid
lorem domi
valet, no qu

Bar. C. D
da. j. arbo.
qd dicit hic
vt per Ba
quero, nun

Bar. C. D
da. j. arbo.
qd dicit hic
vt per Ba
quero, nun

Bar. C. D
da. j. arbo.
qd dicit hic
vt per Ba
quero, nun

Bar. C. D
da. j. arbo.
qd dicit hic
vt per Ba
quero, nun

Bar. C. D
da. j. arbo.
qd dicit hic
vt per Ba
quero, nun

Bar. C. D
da. j. arbo.
qd dicit hic
vt per Ba
quero, nun

Bar. C. D
da. j. arbo.
qd dicit hic
vt per Ba
quero, nun

Bar. C. D
da. j. arbo.
qd dicit hic
vt per Ba
quero, nun

Bar. C. D
da. j. arbo.
qd dicit hic
vt per Ba
quero, nun

Bar. C. D
da. j. arbo.
qd dicit hic
vt per Ba
quero, nun

Bar. C. D
da. j. arbo.
qd dicit hic
vt per Ba
quero, nun

LEX XXXVIII.

Articulandi forma quando vis probare aliquod edificium idoneum vel non.

In parietis communis. Si paries idoneus destruat, vel non idoneus, si vitiose restituitur, hoc stipulatio committitur ad interesse totale. b. d. c. d. quibus l. l. seq. Et glo. magna ponit casum in istis tribus l. et in fine ponit vnum contrarium. **Primo** premitit duo membra distinctionis. **Secundo** declarat vnum dubium circa predicta in l. sed ita idoneum. **Tercio** reasumit illa duo membra, et ipsa per ordinem postea declarat in l. nam si. **Opponit** videtur, q. pro pariete communis non debeat cautio interponi, nec interposita committi: vt s. eodem l. si opibus. **Quina** solutio, q. licet paries sit communis, tamen scilicet damnum in propria domo, et ideo cautio interponitur vt hic in fine magne gl. **Alia** solutio, ponit glo. in l. nam si. Et quare ista solutio non sunt bone, dicam. **In** l. inter quos, dicit vt ibi. **Alit**, not. ex hac l. sed ita forma articulandi vis probare aliquod edificium esse idoneum vel non. **Ita** nota quod parietem non idoneum vnus ex sociis alio iure potest demoliri. Sed quero, facta refectione, vtrum possit socius cogere vt sibi conferat ad expensas, vt hic in l. nam si videtur text. quod si videtur idoneum, reficit suo impetu, ergo non idoneum sumptibus omnium. Et videt casus. **In** l. proxi. s. fin. et in reficiendo. s. pro soci. cum duobus. s. idem respon. alias est l. si fratres. s. idem respon. socius. et c. de edifi. p. r. l. propositio.

LEX XXXVIII.

Am emptor. De damno contingente ante traditionem emptor non cauetur, nisi cum ad eum custodia pertinet. b. d. c. p. videtur q. emptor non debet cauere. d. l. dam. s. emptor. s. eodem. **Solutio**, quando non habet regressum contra venditorem sibi cauetur vt hic alias secus. **Quero**, quid si damnum est datum ante traditionem? **De** vt in gl. hic, que bene loquitur, et dixi plene in d. l. damni. s. emptor.

Si agri nomine. In predio rustico sit missio in partem tantum, in predio urbano quandoque in totum quicquid in parte causa cognita.

Interesse si petatur, quia domus est destructa, quid probandum sit.

Deductio. Vetus. Gloss. ponunt casum in hoc s. ne pro socio, rei communis diuidum. Sed secundum seq. glo. agitur actio in factum secundum primam positionem, secundum aliam loquitur in actione ex stipulatione damni infecti. **Alit**, mo no. q. si peto interesse, q. domus est destructa, debeo probare quantum domus valebat tempore destructionis, et quantum valeat arca et cetera, que remanserunt, tunc apparebit interesse, vt hic patet. **In** quo videtur errare magni aduocatum qui solum probauit valorem domus et destructionem factam. **Ite** no. q. debeo probare quantum valet, non quantum constituit. vt i. eo. l. ex damni. in p. r. in.

ADDITIO.

Alex. Debeo probare. Adde Bar. per illum tex. in l. facien da. j. arbo. furt. c. f. et ad aliud vide s. in hac l. qd. est no. et ad id qd. dicit hic Bar. q. non sufficit probare quantum constituit, limita vt per Bar. in l. i. C. de senlue pro eo q. interest profe. versic. quero, nunquid. et c.

LEX XXXIX.

Paries quando dicatur communis pro diuiso et quando pro diuiso, et pro refectione quod officio iudicis, quod actione communis diuidendo, vel pro socio agatur.

Stipulatio damni infecti an de necessitate interponat an vero interposita committat, quando vnus edificat in pariete communis. **Defendere** si pmi te, et expensas soluere, et re qua vedidi. **Agas** contra me de euictione, in medio pdis, et expensas mihi soluis, si postea obtines expensas quas mihi dedisti, teneor restituere. **Obfide** duo diuidendo pmissum alter alteri, si euicere aliquid si euicet a cobide parte, q. non soluit legata, alter non tenet de euic.

Alter quos. Legat ista leg. et l. ex damni. s. q. parietis. et l. damni infecti gl. a. s. cu parietis. et c. **Ista** in p. h. d. b. reuiter. **Si** i pariete cōi vnus edificat, vel vterq. et alter h. p. r. et i. o. r. a edificia cautio ab initio erigit. **Primo**, ponit vna regulā gñale. **Secundo** vna limitationē. **Tercio** alia. **Quarto**, ponit vna conclusionem. **Secunda** ibi, sed tunc ea cautio. **Tertia** ibi aut alter p. r. et i. o. r. a. **Quarta** ibi, alioquin si equalē. **Lex** ex damni. s. q. r. et c. **Si** cōi paries sine alicuius vitio inferat damnum, stipulatio non committit: si culpa vnus committeret, secus si cōi vtriusque. b. d. Et sic loquitur qñ

stipulatio committat. **Lex** damni. s. cu pariete, vtroq. edificat pariete cōi, stipulatio non dicitur interponi sed interposita ex certa scientia simpliciter ad diuidium committit: vel ad totum, si hoc sit dictum in qua non venit, qd. alter socius locio ex stipulatione p. r. et i. o. r. a. **In** p. r. l. iter quo s. o. p. de l. h. edib. s. e. c. R. a. gl. j. q. non interponit, et alit in in duobus casibus, et vide ea que incipit inter quos. **Ite** in l. h. d. l. h. edib. s. q. tunc in istis duobus casibus non committit: quoniam habet locum cōi diuidendo. **Quoniam** contrarij timore dicit hic, tunc damnum in re propria, non in cōi. **Et** ista est respō. gl. s. in l. parietis cōi. in glo. vbi in fin. atq. gl. arbo. et s. h. per eundem. s. communis diui. l. ante p. e. s. v. s. q. ead. ca. et gl. hic alle. et vide ea que incipit socio et c. in p. r. in. **Secundo** videtur contra l. h. edib. vbi non debet interponi, nec interponi committit si timeat damnum in proprijs edibus. **Præterea** sumit q. occasione rei communis patitur quis damnum, licet non in re communis. l. i. s. communis diui. **Transit** gl. ad aliam sol. et est gl. l. nam si non sit idoneus. j. eo. et dicit q. illa corrigat per istā. **De** c. et sol. tangitur hic in gl. que incipit retento. **Sed** noli quæritā da est correctio legū, vel aliud est cū destruit vel edificat, aliud cū vitium facit. **Dicit** gl. in l. nam si. certe vbiq. habet locum actio cōi diui. et sic contrarij remanet. **Unde** gl. aliter soluit, et dicunt quidā, q. actio communis diui. non habet locum: quia paries est indiuiduus. **Ponitur** in gl. in verb. ab eo que incipit, socio, ibi, et est ratio. **Sed** hoc non est bene dictum: quia ista gloss. innuit q. non datur nisi ad diuisionem, imo ad alio: vt l. si edes. s. communis diui. **Alia** sol. est gl. ibi, ite nec cōi. et ista non est vera, quia ex societate videtur esse communis, et est tex. pro soci. cū duobus. s. atq. d. de la. **Alit** dicunt aliter, vt in gl. ibi, vel ratio, est ad instar, et c. et ve fibulum dicitur locus ante domum paritius, et non venit i communis diui. q. domus diuideretur, si illud fibulum diuideretur et eadem ratione i pariete qui non potest diuidi, nisi tota domus diuideretur. **Istud** nihil est dicere, q. licet non veniat i communis diui. quo ad diuisionem venit in quo ad alia, vt l. si edes. s. communis diui. **Quid** dicemus? **Iaco**, de d. re. du bitauit multu, et d. q. in hac l. inter quos, cautio interponit de voluntate, no de necessitate, intelligo necessaria id est vtilis. **Sed** illud est trifurcat: quia dicitur tex. necessaria, et verbis in dubio stamus. l. j. s. h. is qui nauem, de ererat. **Alit** aliter dicit ipse actio que occurrit ne damnum fiat, et si fiat, faciat: et illa impedit cautionem damni infecti. **Ite** loquitur l. h. edib. s. h. illa per quam occurritur, si damnum datur non autem impedit ne damnum datur, et tunc non impedit cautionem damni infecti, vt proba. per l. h. serui seruum. s. h. furna. s. ad l. h. i. q. et l. h. fistule. s. de seru. urbano. p. d. s. ista est transactio, q. ibi loquitur in actio extraordinaria, que hanc non excludit vt dicit s. in l. fluminum. s. præterea. **At** ipse alia solutione, domus mea est pro parte licet paries communis: et de re propria interponitur cautio damni infecti principaliter, secundario de pariete, tanquam pars eius, licet principaliter de pariete non possit. **Sed** istud nihil est dicere, q. d. l. h. edib. **Quid** dicemus? **Sed** aduerte pro deo, et est videre primo, an paries est communis p. r. et i. o. r. a, vel pro diuiso. **Dico** q. quandoq. paries est communis pro diuiso ex societate expressa, l. cum duobus. s. item ab eis. s. p. socio. **Quandoq.** est communis pro diuiso ex societate incidenti, et tacita, verbis gratia, tu ipso tignu in pariete et vltra dimidia muri et ego etiam impono, et veteris muro quantum tibi expedit, et ego etiam vtroq. ex hoc contrahitur quedā societas tacita, l. in parietis communis. s. eo. arg. l. vt lit. s. pro soci. et l. i. i. eo. ti. vbi re tractate contrahit societas. **Et** hoc sentit gl. s. communis diuidu. l. si edes. circa fi. **Quandoq.** paries est communis pro diuiso: vt in muro inter te et me: nihil per te, et me est nullu: vel si est nullu, nullas perforat parietem vltra dimidia, que est pro parte sua, et tunc ille paries est communis p. r. et i. o. r. a, arg. l. arbo. in p. r. in. s. communis diui. et l. bines. n. s. de seru. urbano. p. d. et l. pro regione. s. acquirum domi. et l. p. nul. s. pro soci. et de isto pariete loquitur l. parietem. s. de seru. urbano. p. r. et c. **Et** illo casu talis paries non venit in communis diui. d. l. arbo. in p. r. sed ei qui vellet reficere, subuenitur per officium iudicis. j. c. l. in reficiendo. que ideo posita fuit in hoc tit. non per actionem ordinariam, d. l. parietem. de seru. urbano. p. r. et c. que est parietem esse communem naturali ratione, sicut arbor, vel lapis, qui in confinio nascitur, vt dictis legibus, et sicut tignu quod inter vtriusque domum porrigitur. **Quoniam** ad p. r. et i. o. r. a si nos poneremus hic in pariete communis pro diuiso tunc haberet locum hec lex, quia communis diuidum non haberet locum. **Sed** si poneremus pro diuiso communem parietem, tunc quia in actio pro socio, communis diuidendo, venit culpa leuis, et in re communis incidit estimatur culpa leuis, vt q. in re communis faciat, sicut in proprijs. l. heredes. s. non tantum famil. ercisc. **In** societate expressa debet esse ita diligens, prout quando contrahit societate, vt s. pro soci. l. socius socio. et in l. pro soc. in fi. sed in cautione damni infecti venit pl. quam leuis culpa, vt s. eo. l. damni.

9

a Alex. **C** p. del. Sabinus. an autem in pariete communi pos-
sit quis facere fenestram, vide i. l. p. ff. de ser. vrb. p. d. c. de hac
materia plene per Ang. in l. quida. **I**herus. s. de ser. vrb. p. d. c.
Ang. hic. **I**mo. in hac. inter quos. s. co.
b **C** Inducitur ad q. **U**id. q. dicit pos. **I**mo in l. veditores. s. x. ob.
t. ad h. **I**ar. l. si pig. in p. de pig. ac. r. vide i. l. g. p. p. to.
pena. s. p. cu. r. q. no. **D** y. r. doc. in l. cu. posulitalem. ad fin. i. co.
t. l. laud. de Scyll. **I**n aliquo puncto. **U**id. de p. an. de cast. in l.
i. patroni. s. j. ad fin. s. ad **T** r. bellia.
c **I**nd. **W**arb. **C** Item facit. **U**ide Ang. s. c. l. damni in fec. stipu-
lato. facit secudu. Ang. q. i. marit. q. i. lucratu. partem dotis
ex forma statuti. p. ore. precedere. si promitt. restituere. dotem
bercdi

heredibus
a **Alex. C. l.**
Ang. I. d. l.
loco ibi
amplius.
a **S. Si**
cit. C. p.
quis p.
ergo loqu
caueat, tra
decreto m
l. p. eto. h.
quod tu d
rus quado
tunc ex fu
verius eri
vt hic z
b **C. Alteri**
erat de do
Sol. res li
l. p. eto. s. p.
C. Quero
sit possess
ne q. tran
cuz quo fr
cum eo. cu
bi caueat
minus obi
nisi caueat
neraliter.
non possi
dic ex p. r
finita. s. si
s. de noxa
petito rem
dominiu
ra. cal. aut
cio. s. fam.
posse fore
redi. z ista
a **Alex. C. l.**
per vener
b **And. Ban**
1 **C. Supp**
ficiens in
2 **Arletic** ex
ad solutio
3 **Banniti** s
sionem. ali
4 **Emphyte**
dominiu
a **S. Ba**
1 **superfici**
2 **non tene**
q. p. pro sa
cesum no
gl. facit ex
hanc glo. f
no. in l. j. c.
3 **Foricemus**
videtur q
c **Quare dis**
nere colle
ca. h. s. de
2 **non perc**
tunc non t
4 **tentur so**
postqua
non perfic
z tunc. libi
dus circa
a **Alex. C. l.**
b **C. p. pro**
quitur Ba

LEX XLĪ.

Reficiendo. Dicitur q. prefetur qui
facit partem magis id
neq. Contra imo quilibet admittitur cuius interest,
lij. s. id plures. Ideo sepul. vi. dicit. Dyn. hic tra-
ctatur de operis refectioe quod est quid individui. Ideo li. vñ
vult domum reficere aliter quam alius. prefetur ille qui facit
opus magis idoneum. quis non possunt cõnecere. sed ibi loqui-
tur in tali re. in qua concursus vtriusq. pot. admitti.

ADDITIO.

a **2nd. Bar.** ¶ In reficiendo. Bar. in s. cū parietem. in d. l. dāni.
7. e. videt intelligere istā legē in pariete gmuini p. indiuiso. licet
nimis astringat istam l. in pariete communi pro indiuiso.

LEX XLII

Sternus. Dicit hic pzo partibus stipula-
retr. si ergo stipulo. p. partibus
ergo quilibet habebit partem partis. plures. s. eo.
intellige pzo partibus scilicet integris. Quero an vi-
det stipulari. p parte dominica. et glqd non. sed partē quā ha-
bebat in sedibus. vide gl in ver. p. partibz. que incipit. fz tunc.

LEX XLIII

1. Verba stipulationis debent intelligi secundum naturam contractus super quo interponuntur.
2. Promittens defendere rem quam vendit intelligitur promittere de iure non de facto.

Ammi. [¶] Si damnum contingit casu cui non po-
tuit provideri hec stipulatio nō com-
petit. At si per alium plerumq; debet intelligi secū

Item. Hec verba stipulationis debent intelligi. *Secundum* naturam contractus. super quo interponitur. quod tene menti. *§* 2o hoc facit. quod habetur in l. i. de stipulat. *§* 2. de usufr. q. uod n. l. inter stipulante. in prin. §. de ver. ob. fac. l. 3. loc. l. si vno. *¶* Et p. hoc dicit. *§* 2. de are. c. si promitto vendere rem quam tibi vendi. video. promittere petens non de facto defendere. q. ad hoc non tenebar de iure *§* 2o. hoc est text. gl. in l. fin. C. de actio empt. q. gl. i. v. pulso. C. si vi. l. *§* 2. C. in lit. dan. tuto. q. l. pater. in prin. de dot. p. leg. ADDITIONES.

ADDITION
14-6-1932

a. *¶* **P**oma. *¶* **A**nt. *¶* **E**ide. *¶* **E**ide. *¶* **A**nt. *¶* **E**x. *¶* **P**ell. *¶* **C**. *¶* **D**e. *¶* **C**on. *¶* **E**mp. *¶*
b. *¶* **L**ea. *¶* **P**n. *¶* **S**. *¶* **F**ol. *¶* **M**at. *¶* **L**i. *¶* **M**erces. *¶* **S**culpt. *¶* **S**. *¶* **V**is. *¶* **M**aior. *¶* **S**. *¶* **L**oc.
¶ **L**an. *¶* **D**e. *¶* **S**cytel. *¶* **D**ebet. *¶* **I**ntelligi. *¶* **L**imita. *¶* **T**amen. *¶* **I**stā. *¶* **R**egula.
¶ **Q**ue. *¶* **D**ebet. *¶* **I**ntelligi. *¶* **S**ecū. *¶* **D**natū. *¶* **C**ontractus. *¶* **Q**uo. *¶* **A**d. *¶* **H**oc. *¶* **E**t. *¶* **T**an.
¶ **T**ādē. *¶* **E**xigatur. *¶* **P**er. *¶* **S**tipulationem. *¶* **E**t. *¶* **N**on. *¶* **P**lue. *¶* **N**ō. *¶* **Q**uo. *¶* **A**d. *¶* **A**liatū.
¶ **N**ot. *¶* **I**mol. *¶* **I**n. *¶* **M**ille. *¶* **S**. *¶* **D**ecē. *¶* **D**e. *¶* **R**e. *¶* **I**udic. *¶* **S**equitur. *¶* **I**bi. *¶* **P**an.
¶ **D**e. *¶* **C**ast. *¶* **A**lex. *¶* **I**n. *¶* **L**i. *¶* **S**i. *¶* **D**e. *¶* **P**act. *¶* **A**nt. *¶* **L**i. *¶* **C**ū. *¶* **C**ota. *¶* **C**. *¶* **D**e. *¶* **T**ransac.
¶ **V**bi. *¶* **V**ide. *¶* **L**ate. *¶* **A**liam. *¶* **E**tiam. *¶* **L**imitationem. *¶* **P**onit. *¶* **I**mo. *¶* **I**n. *¶* **L**i. *¶* **S**.
¶ **C**ato. *¶* **I**bi. *¶* **A**nt. *¶* **I**. *¶* **D**e. *¶* **V**erbo. *¶* **O**bligat. *¶* **V**ide. *¶* **P**aul. *¶* **D**e. *¶* **C**ast. *¶* **I**n. *¶* **L**i.
¶ **D**i. *¶* **C**od. *¶* **I**tem. *¶* **D**e. *¶* **V**erbo. *¶* **O**blig.

LEX X

1 **S**cires vt cōstitutur in mora adendi hereditatem, debet
interpellari in iudicio, quia tenetur in iudicis officio.
2 **D**ebitor ex contractu si interpellatur extra iudicium, an consti-
tuatur in mora.

Cum postularem ^a Interpellatione
collocuit in mora cum qui solum per iudicis officium
potest conueniri. b. d. Ex. ling. est. non est alibi ac
hoc ita expelle. Ad eundem scias qd heres cautio prestat
iudicio officio, vt not. sup. in eodem linguilino. c. ibi dixi in ca.
su similiz hoc potest probari per l. non iussum. c. ad Treb. Pas.
vos scitis qd heres cogitur adire iudicis officio. l. non est cogn.
dus. l. si legat. sup. in ad Treb. c. ad Treb. l. sine scriptura
§. doli. si peto a te vt deas hereditatem, non potest mihi. ni.
si petam in iudicio vt ibi dicitur. facit. l. tutores. s. heres. sup. in
de admi. tuto. facit quod not. sup. in de eden. l. vbi. in glos. mag.
¶ Sed quero, quid in alio debito ex contractu, an interpel
latio extra iudicium consistat cum in mora. l. eges dicunt, in
terpelletur simpliciter. l. mora. s. de vsur. sed non declarant in
iudicio. vel extra. Nos habetis vnam gloss. de verb. obl. qu.
Rome. c. coheredes. no. in l. vnum. si. cer. peta.

ADDITIO.

2 Alex. ¶ Cum postulassem, Singularis lex. et huius rationem v
de p Bar. l. i. de iurif. com. iud. vbi limitat hac l. officio iud
cis nobili. Secus in mercenario. et ita 2 declarat d. l. c. 5. alie
in. mu. can. fac. et ibi l. yn. in v. q. in fi. Item videtur fallere i ali
casu. que ponit Bar. l. i. hysior. c. de colla. p. l. filius. q. fi. vbi g
de coll. do. Sed dic vtr Bar. in d. filiis. q. fi.

1. **De** Prescriptio querit quasi dominum.

2 Creditor qñ renocat re ab emptore, an emptor repetat et nescia.

S. Damiani. Ab eo qui est missus ex secundo decreto, credito non potest rem aduocare, nisi ex p[re]s[ent]is reficiat, & de dam. inf[er]re, caneat: secus si aduocat ab empto re, b. d. lex. no. & m[er]ito tenenda. In hoc s[er]uanda gl. verb. dominii.

neque impit id est quali dominum. quod dicit quod p[ro]prio
nequequitur quali dominum. idem n[on] e[st]. l[et]i finita. s[ed] f[er]re
quod t[em]p[or]e n[on] e[st]. idem quod dicit d[icitu]r. i[tem] s[ed] f[er]re. In text. ubi
paratis n[on] e[st] etiam caueat. v[er]o dicunt e[ss]e d[icitu]r p[ro]p[ri]e in glo.
¶ Cum ergo h[ic] co[n]sequitur totu[m] p[ro] quo nullus fuit. quare cu[m]
p[ro]p[ri]o n[on] co[n]sequitur p[re]tium. cu[m] p[ro] p[re]tium nullus sit. secun
dum hoc p[ro]cedit lectio. glo. 3ac. de are. quod ante credio: ca
uere debeat. p[ro]bat p[er] text. in l. generaliter. s[ed] de not. vbi
ille qui vult emicere debet cauere. ante q[uam] emat. P[er] text. ubi

2 non recte. et ibi non eque. Inmittit hic. quando creditor reuo-
catrem ab emptore non restituit expensas. Contra in l. Pan-
lus. §. pe. supra. de pigno. dicit glossi. hic in maliciis ibi. in bo-
nifidei. hoc est fallam. quia etiam maliciis expensas recup-
rat. vt l. plane. §. de peti. her. no. s. c. l. inter quos. §. i. Alij di-
cunt. hic non erat facta melior ratio. ibi sic. Item datur alic duo
sol. ut omnes sunt trinitas. ¶ Ultimo gl. ponit vnam sol. g. biens
restituitur emptori. i. p. c. f. d. exp. f. hic in l. conaria. y. de
gl. in verb. tributum est. que incipit. §. tributur. hac sol.
reprehendit. Syn. Nam tex. hic loquitur de expensis. fed ap-
pellatione expensarum non continetur pretium. l. quibus dieb. §.
i. s. de codic. demo. Ergo tu dic. q. bic querit de pretio. non de
expensis. tex. apostillat vt apostillam scdm. Jas. are. ¶ Alij le-
gant. banc legem alio modo. g. non dicitur emptori non restitu-
tur expense. imo contrarij. g. emptori restituntur expense licet
missio licet alia ratio sit inter eos. Vide gl. in d. verb. tributum
est. que incipit. q. tributur tibi. vel de die dissimilitudine sed
quomodo intelligimus hunc tex. secundum banc lecturam. Respon-
do. apostilla sic tibi. x. emerit tibi. h. uic. tex. hucusq. superius lege-
q. d. imo restituntur est emptori. tibi. sic est dissimilitudo in ratio-
ne. non in iure retentionis expensarum. sic tene menti hac casum.

LEX XLV.

[illegible]

ADDITION

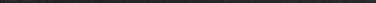
a Alexā. ¶ Sit missio. Utrum hec missio hec habeat locum in
negatoria. Bar. q. sic in d. l. prius in iij. opp. ij. partiz vtrum
habeat locum in missione in possessionem ex secundo decreti
Bar. q. sic in d. l. prius in iij. q.

b Item op. Adde qd no. Bar. in d. l. si p. 2. in sexta opp. lat. in ir. op. 7. 7. in viij. 7. qd dixi post Bart. in ij. op. j. partis.

LEX XLVI.

Ad curatoris. Querit glo. vtru qui
posset cogi vt domū re-
ficiat. z plene distingue. Aide glo. que incipit quād
sunt communes. not. ipsam.
ADDITION.

a. Ad curatoris. Vide Bar. in l. qui bona. §. omnia. de. Domu



§. Domum hic §. legitur duob. modis. et gl. nō facit aliud, nisi ponere casum.

LEX XLVI.

- 1 **¶** Conclauē quid sit.
- 2 Porticus est locus coopertus desuper, discoopertus ante, itez potest intelligi pro cella.
Cenaculum est domuncula in summitate domus.
- 3 Dñs sum eius quod protegit solum meum, lz in meo solo non requiescat.
- 4 Domus si venditur, vendita vñ libera: si legatur, videtur cum seruitute aditus legata.
- 5 Clausuro qd est in medio duarum domorum alicuius, vendita, vñ illarum dñz diuidi.
- 6 Domus que est in confinio duarum parochiarum, dñ illius parochie ex qua bz aditus.

¶ **Q**uod conclauē [¶] Hec lec. est difficultis, sed est multū vti-
lis, et quotidiana, sed ad euidentiā scias, qd conclauē
est locus discoopertus inter duas domos in quodaz
solario, s. terram, ita accipitur, item pñt dici conclauē, came-
ra bene firmata cum clauis. Ita ponit in l. i. §. de inspicendo, s.
de ven. inspi. Ita nō per gl. in l. foramen, s. de fer. vrb. pd. Ita
pñt intelligi et hic. Item scias, qd porticus est quidam locus
coopertus desuper discoopertus ante, hoc modo accipitur, et
l. cetera, §. hoc fenatus, s. de leg. i. pñt et intelligi porticus ista
meniana, seu pcella in vulgari, s. hoc mō asumitur bñ gl. in ver-
bo, superposuisse. Tertio scias, qd cenaculum est quedā domun-
cula, que est in summitate domus, vt l. i. duo, §. sed si. i. vti pos.
¶ Hoc pñt diuidi de legem istā in tres partes. In i. loquitur
de conclauē in iij. de porticu. in iij. de cenaculo. Secūda tibi sed z
Labeo. Tertia tibi nec tñ est pñs. z bñ. b. d. Conclauē, et porticu-
cedit illis edibus, ex quib. bñ ad tus, lz carum parietibus non
continetur: cenaculum vero cedit illi domui, cui superimposi-
tum est, b. d. in summa. ¶ Adde gl. in verb. binarum, que inci-
pit, quidam habebat, et que gl. id qd dixi ponit ad euidentiā.
Item vide glo. super verb. superposuisse, que gl. dñt de porticu.
¶ Op. qd ista l. non sit congrue posita in hoc ti. Dicit gl. qd fa-
cit ad sciam par. rub. que dñt de pñctis. Vide gl. in verb. con-
signatio, que incit. conclauē, ibi, sed quid, et. Aliter, dñs
edim tenetur cauere de dam. infec. dñs casus est hic. Contra hoc
habemus expñsum in l. quēadmodū, §. i. s. ad l. Aqu. vbi ē eius
in cuius edibus requiescit, non eius cuius solum ptegit: Rñ, qd
vt illud, qd ptegit solum meum, sit meum, duo requirunt, qd solum
meum ptegit, et quod in alieno requiescat. Tunc n. requiescēdo
in edibus alienis non est pñt alienum. Sed si non requiescit
in alieno iure seruitutis mihi debite, certe tunc non est incum-
casus est in l. quemadmodū, §. i. s. ad l. Aqu. quod tene menti.
¶ pñt vñ, et quotidie occurrentia. ¶ Dñt hic, qd illud conclauē ē
illarum edium, ex quib. bñ aditus lz requiescat in alijs. Contra
domus vendita dñt intelligi vendita libera, nisi seruitus imposi-
nat. Item in domo qd retinetur, lz quis duas, s. comm. pñd. et l.
si edes mee, s. de fer. vrb. pd. Si igit vendit, et retinet, sunt simi-
lia: ergo ille in cuius pariete requiescit, poterit desicere. Solum
qateo: s. in i. et i. inter viuos, et hoc intelligo facta ven-
ditione, et interpolata seruitute oneris ferendi vel aditus bñdñ:
vt pñt hic in ver. sed z Labeo. In vltimis voluntatibus in dubio
vñ legari domus, et imponi seruitas ista, vt est casus nō in l. i. s.
de fer. leg. ¶ Item op. z vñ qd conclauē qd est in medio edium, sit
pro diuidia vtriusq. dñi edium, arg. j. de acq. r. do. l. in sulā, z
l. inter eos. Dicitur ad op. at hic, cōuersio vsus in vnam do-
mum facta per parietē, ar. l. qd in rer. dñ. §. pe. s. de leg. j. z l. pñt
dñs, §. balneas, s. de leg. i. l. Scie. Tyrāne. de fun. instr. ¶ Ad
de gl. que incipit, ex hoc apparet. Ex qua sol. not. qd qui sim-
pliciter vendita domo, vñam aliam retinet, qd claustruz, qd erat
cōde illarum edium, dñt diuidi, z medietas a latere tuo est tua, et
alia medietas a latere meo est mea, qd tene menti. ¶ Item op.
ad si. dñt hic, qd cenaculum cedit edibus quibus est superimpo-
situm. Contra, vti pos. l. i. duo, §. sed si supra. Gl. qd est hic, nihil
dñt, sed tex. vñ velle, qd ibi loquitur, qd ad cenaculum aliunde pote-
rat bñ aditus, hic qd non poterat aliunde, vt bñ: ibi, neq. ad-
itus, et. Et hoc intelligi, qd esset vendita domus pacto apposi-
to, qd cenaculum remanet penes venditorem. Sed in vltima vo-

luntate non est necesse, qd expñmas, si testator vtebat cenaculo
ad seruitutē aliarum edium, lz cui edes, de leg. iij. Et vt nō er-
res in hac materia, qd dixi de conclauē, et porticu, intellige de oī
edificiis qd requiescit in alieno, et ptegit solum alienū: sed tñ ha-
beo pñt aditus in meo. ¶ Hec lex inducit ad q. iij. s. de do-
mus, et vñ parte est de parochia san. Marti. ab alia est s. pa-
rochia san. Marti. ego habito in hac domo, cui parochianus
Dñs dñt, qd dico de illa parochia, ex qua aditus habeo, pñt hanc
l. z l. si cui edes, s. de leg. iij. z l. pñt, §. balneas, eo. tit.

ADDITIONES.

- a ¶ Quod conclauē, pro concoz. aduerte, qd Bar. alleg. voluit, se in hac l. qd conclauē, qd simpliciter emens domū qd erat obli-
gata ad seruitutē alicuius parietis domus contigue, qd possit
ppria auctoritate parietē euellere. Contrariū tñ alle. pñt Pau.
de La. in hac l. quod conclauē, voluisse Bar. in l. i. ff. de fer. le.
Tñ dñt qd Bar. in d. l. i. ponit plures sol. prima, qd ignorabat in
hac l. quod conclauē, sed in d. l. i. impositam sciebat illā seruitu-
tē pñt in l. i. in ff. de act. emp. Vel tñ qd seruitus perpe-
tuo erat remansura, et sic ex seruitute constituta: et tunc loquitur in
d. l. i. Secus si ad tñ, vel et si esset affixa solo vel solū appende-
ret sup. suo, et. Et ita vñ sonare verba Bar. vbiq. Posset etiā
dari alia sol. qd si domus contigua cui debet ēēt videntis, pce-
dat prima opin. Secus si domus cui debet ēēt alterius tertij, et
ita vñ pñt ex verbis Bar. in hac l. quod conclauē. Alit. s. ē
posset fieri distinctio an in vltimis voluntatibus, et pcedat dicta
in d. l. i. aut in i. et i. et pcedant dicta in d. l. i. quod conclauē.
- b Alex. ¶ Porticus est. Quid sit porticus, dñt in sum. de acc.
§. i. ver. sed si crimen, et qd porticus est illa pars, que est ante do-
mum, et hic adde Bar. in l. cetera, §. hoc fenatus, et consultum, §. s.
leg. j. Adde ad materiam pñt de Zinch. conf. ecclex.
- c Et sic nō. In qñt pñt protendunt fillicidia mea intelligat ēē so-
lum meum, vide Bar. in l. Olympico, §. s. de fer. vrb. pñd.
- d Ex hoc apparet. In aut vendita domo veniat portus: vide
in c. Raynuitus, vbi per doc. de testam. ¶ Adde ad materiam
Rom. conf. v.
- e Inducit ad q. Vide Bar. in l. i. ad mun. et tñ hic Ang. in add.
qd aditus est a parte anteriori in domo, et a parte posteriori, et
vicissim ingredior, qñs ab anteriori, qñs a posteriori, nihil oī
dicar parochianus capelle a parte anteriori: ex eo qd illa pars
censet nobilior, et vbi est pars nobilior censet ēē totū, lz in dñ-
ueris, s. de reli. et ita ēē nō, qñs, qñs in c. in ecclesiastic, vbi vide.

LEX XLVII.



¶ **I**quis Domus non pñt demoliri cā negotiā
di. s. cā concedēdi ad opus publicū,
b. d. Op. dñt qd pñt venditor in simplo, et emptor in
alio simplo, s. fenatus, s. de phen. vbi emptor tenet
duplo, s. soluit pluribus modis, sed tene pñtiam solutionē
vel vltimā, qd idem quasi dicunt, et sunt vere.

De aqua pluuiā arcenda. Tit. iij.

¶ Dictum est, s. de dam. infec. quod timetur vitio edim, hic ē
damno quod timetur de aqua plu. Vel aliter. Dictum est, s. s.
off. iud. per quod subuenitur aduersus damna futura per actio-
nem ordinariā, ideo ponitur hic titus de aqua plu. arcen. Et
gl. rub. ponit quoddam summariū huius materie.

ADDITIONES.

- a Alex. ¶ Actionem ordinariā. Libellum aut in ista materia,
vide in l. i. tertius, §. officium, i. eo, per Bar.

LEX I.



¶ **S**cui Dñt hic, damnum dabit. Contra, s. mo-
si tollit etiam lucrum, hñ locum actio-
ista, vt. j. cod. l. i. §. item Varus, Glo. ardet, hic
regulare, fallit ibi. Vide gl. que incipit, quam
doc. etiam pro lucro amisso, vt. s. titu. j. l. i. Pro-
culus. Non obstat s. item Varus, quia ibi non
erat amissio lucri, imo damni.

¶ **Hec autem** Qñ timetur damnum ex aqua plu-
uia opere manu facto ista actio locū
hñ, secus si naturaliter noceat, b. d. in summa.

- a ¶ Frumentum, quid sit, et quid sit bladum.

¶ **De opere** Primo ponuntur duo dicta, s. oīa
ctum Quinti Mutij et Trebatij. qd
in aliquo concordant, et in aliquo discordant, vñs ad ver. sed z
follas. Et sic habes, quod isti duo Juriscon. concordant in hoc,
sit necesse, qd opus sit factum aratro, s. discordant, qd Quintus
Mutius dñt qd sufficit, si fiat cā agri. Sed Trebatius dñt, qd
Primo Bar. super. aff. noua.